

Onsdagen den 18 september

Kl. 13.00–16.08

§ 1 Debatt med anledning av budgetpropositionens avlämnande

*Debatt med anledning
av budgetproposi-
tionens avlämnande*

Finansministern överlämnade regeringens proposition 2019/20:1 med förslag till statens budget för 2020, finansplan och skattefrågor.

Anf. 1 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! I lördags träffade jag EU:s finansministrar i Helsingfors. Det som förenar oss, oavsett hemland eller parti, är att vi alla jobbar för att säkra jobb, tillväxt och ekonomisk utveckling för våra medborgare. Som européer möter vi alla en avmattning i världsekonomin, risken för att Storbritannien lämnar EU utan avtal och faran för handelskonflikter. Men på hemmaplan har vi finansministrar väldigt olika förutsättningar.

I euroområdet finns länder som har stora underskott och hög skuldsättning. Några ser sitt handlingsutrymme begränsat av politisk instabilitet. Men här i Sverige går vi in i avmattningen med helt andra förutsättningar. Regeringen har rustat Sverige. Statskulden är på sin lägsta nivå sedan 1977, 300 000 fler arbetar jämfört med 2014, och under förra mandatperioden ökade resurserna till välfärden med 35 miljarder kronor. Och i ett komplicerat parlamentariskt läge har vi ett brett och konstruktivt samarbete här i Sveriges riksdag som ger handlingskraft att långsiktigt kunna ta itu med samhällsproblemen.

Det saknas inte problem att ta sig an. Vi kommer aldrig att acceptera att människor skjuts på öppen gata, att pensionärer som har jobbat ett helt arbetsliv och betalat skatt ändå inte får pengarna att räcka till eller att ungdomar som mår dåligt inte får stöd och hjälp i tid.

De här samhällsproblemen kan vi bara lösa genom att vara ett starkare samhälle. Med den budgetproposition som jag i dag lägger på riksdagens bord bygger vi samhället starkare genom att bekämpa brotten, ta hand om våra äldre och anställa fler i välfärden.

Herr talman! Alla som kan jobba ska jobba. Det är fundamentet i ett starkt samhälle. Trygg försörjning genom eget arbete ger både självbestämmande och möjlighet att styra över sitt eget liv. Arbetsmarknads- och utbildningspolitiken ska därför utvecklas så att människor skaffar sig de kunskaper som efterfrågas på svensk arbetsmarknad. Kunskapslyftet byggs ut, studiestartsstödet förlängs och fler högskoleplatser inrättas för ingenjörer, lärare och läkare.

I ekonomisk avmattning är det särskilt viktigt att understödja dem som har svag anknytning till arbetsmarknaden. Medel tillförs därför till extratjänster, introduktionsjobb och arbetsmarknadsutbildning.

I en internationell jämförelse är det många utrikesfödda som jobbar i Sverige, men samtidigt är sysselsättningsgapet mellan utrikes och inrikes födda fortfarande stort, särskilt bland kvinnor. Efter förslag från arbetsmarknadens parter kommer etableringsjobb att införas och möjligheten att lära sig svenska språket att förbättras.

Svenska företag ska kunna växa och skapa fler jobb. Vi ska konkurrera på världsmarknaden med exportsatsning i hela landet, och inom ramen för den gröna skatteväxlingen höjs avdraget för forskning och utveckling.

En av Sveriges främsta fördelar är vår kunniga och kompetenta arbetskraft. Fler måste därför få möjlighet att ställa om och skaffa sig nya kunskaper som efterfrågas på arbetsmarknaden. Låt mig därför redan nu förekomma den kritik som säkert kommer att komma från oppositionen i dag om utvecklingstid. Det här är en av flera möjligheter att vid en kommande avmattning rusta fler med utbildning i de bristyrken som finns – brevbäaren som lär sig köra buss, vårdbiträdet som läser vidare till undersköterska och lagerarbetaren som i stället kan bli elektriker. Regeringen har valt väg. Sverige ska konkurrera med kunskap, inte med sänkta löner.

(Applåder)

Herr talman! Det är tack vare Sveriges höga sysselsättningsgrad som vi bygger det välförstånd som finansierar en välfärd av hög kvalitet för alla. Sverige har en sjukvård i världsklass, men tillgängligheten måste öka. För att korta köerna införs en förbättrad kömiljard. Fler unga som kämpar med psykisk ohälsa ska få ökade resurser, för köerna i barn- och ungdomspsykiatri behöver kortas. Den växande sjuksköterskebristen ska mötas med karriärtjänster och utökade möjligheter till betald vidareutbildning.

Att fler svenskar lever allt längre är ett styrkebesked för Sverige, men det ställer också krav på oss politiker. De kommande åren ska tiotusentals medarbetare anställas i vård och omsorg. De senaste årens tillskott till välfärden fortsätter i jämn takt, och fem nya välfärds miljarder skjuts till nästa år. Äldreomsorgen får ett särskilt tillskott för att människor med demens ska få bättre vård.

Vi har mycket resurser i välfärden, och vi måste använda de resurserna så smart och effektivt som möjligt. Därför ska regeringen inrätta en välfärdskommission för att tillsammans med kommuner, landsting och berörda fackförbund hitta nya och bättre arbetssätt i välfärden när behoven växer så att brukarna ska få bättre omsorg och personalen rimliga arbetsvillkor. Så tar vi gemensamt ansvar för våra barn när de är små och för våra föräldrar när de blir äldre.

I stora delar av världen och även Europa ses det här som ett obetalt kvinnogöra, men i Sverige skapar vi viktiga jobb som sysselsätter hundratusentals stolta medarbetare över hela landet. Vård, skola och omsorg av hög kvalitet – det är så vi minskar ojämlikheten och gör det möjligt för alla att jobba.

Herr talman! Grunden för det starka samhället lägger vi i skolan. Den svenska skolan ska ge alla barn likvärdiga förutsättningar oavsett vilka de är, var de bor eller vilka föräldrar de har. Därför ska det statliga stödet till likvärdighet i skolan utökas hösten 2020 så att det når den nivå som Skolkommissionen föreslår.

Lärarkyrkans attraktivitet ska stärkas med ett utbyggt lärarlyft, fler lärarassistenter, ett professionsprogram samt höjt lönetillägg för förstelärare i de skolor som har svåra förutsättningar. Vi vill också förbättra styrningen av skolan och minska krånglet genom att riktade statsbidrag blir färre, vilket är ett steg i en riktning som länge efterfrågats av mindre kommuner och huvudmän.

Herr talman! I dag lägger regeringen fram förslag på högre garanti-pension och höjt tak i bostadstillägget, vilket kan förbättra förutsättningarna för de 675 000 pensionärer som nu får ett stärkt grundskydd.

Vi sänker skatten för 1 miljon äldre. Med detta steg hade vi helt kunnat avskaffa den orättfärdiga högre skatten på pension, men tyvärr kommer ytterligare åtgärder att krävas eftersom Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna införde en ny skatteflykta för pensionärerna medan Sverige fortfarande hade en övergångsregering.

För mig är det här en fråga om moral. Våra pensionärer ska inte betala högre skatt än löntagare. I Sverige ska vi hedra de äldre som har byggt upp det här landet som vi är så stolta över.

(Applåder)

Herr talman! Den värld vi lever i har vi till låns av kommande generationer. Vi har ett ansvar för att bygga samhället hållbart, inte bara för oss utan också för dem som kommer efter. Klimatomställningen ska genomföras. Men för det krävs också en bred uppslutning så att det sker på ett sådant sätt att alla kan vara med, oavsett var man bor och oavsett vad man tjänar. Därför ska stödet till klimatinvesteringar i hela landet öka.

Skyddet av värdefull natur tillförs ökade resurser samtidigt som hänsyn ska tas till markägares rättssäkerhet. För att kompensera för längre avstånd och sämre service genomförs den gröna skatteväxlingen, en skattereduktion för människor som bor i norra och nordvästra Sverige.

Svensk industri gör stora investeringar för att minska sina utsläpp. Regeringen kommer att möta upp deras ansträngningar med mer resurser till Industrikivet. Det är genom de här investeringarna vi bygger Sverige mer hållbart samtidigt som vi säkrar framtidens jobb genom att utveckla företag med klimatsmart teknologi som kan ge sig ut på världsmarknaden och konkurrera.

Herr talman! Sverige ska vara ett land med både gemenskap och sammanhållning. Hela vårt land ska inte bara leva utan också ha möjlighet att växa. Den svenska livsmedelsproduktionen finns över hela vårt land. Den är central för jobb och tillväxt på landsbygden och ska därför förstärkas. Närheten till kommersiell service i glesbygd ska också säkras.

Såväl fysisk som digital infrastruktur ska rustas med förbättrat underhåll av vägar och järnvägar och högre tempo i utbyggnaden av bredband.

Vi ska också förbättra den statliga servicen utanför storstäderna med nya servicekontor i Storuman, Torsby, Vansbro och Åsele.

Mindre kommuner som i förhållande till sin folkmängd har tagit emot många nyanlända kommer att tillföras särskilda medel i den här budgeten.

Därutöver vill vi förstärka den lokala journalistikens förutsättningar. Det är viktigt att ha granskande medier i hela landet. Politiker i hela landet behöver granskas av oberoende journalister. Men att ha lokala medier är också viktigt för sammanhållningen i ett samhälle. Därför förstärker vi mediestödet i glesbygd.

Bostadsbyggandet har under de senaste åren legat på de högsta nivåerna sedan miljonprogrammet. Men i många delar av landet är bristen på bostäder vanlig. Det gäller framför allt bostäder som vanligt folk har råd att hyra. Investeringsstödet för att bygga hyresrätter förstärks därför. Vi kommer då att komma upp till 3 miljarder. Men för att underlätta bättre utnyttjande av det befintliga bostadsbeståndet höjs också taket för uppskov med beskattning vid försäljning av bostäder.

Herr talman! Jag vet att alla i den här kammaren känner en oerhörd vrede över den senaste tidens skjutningar. Därför är det välkommet att vi har en bred politisk enighet om att samhället ska vara starkt nog att både bekämpa och förebygga brott. Det är bra att det nu hålls breda samtal kring hur vi ska bekämpa brottsligheten.

Nästa år får Polismyndigheten sin största anslagsökning i modern tid för att kunna nå målet om 10 000 fler polisanställda till 2024. Det ska ses i ljuset av de resurstillskott som redan gjort det möjligt för polisen att anställa 3 200 fler medarbetare sedan 2016.

När vi har fler poliser fångas även fler bovar. Det gör att antalet rättegångar ökar. Rättsväsendet får därför ett tillskott på 700 miljoner utöver tidigare planerade resursökningar. Medlen kommer att gå till Åklagarmyndigheten, Sveriges Domstolar, Kriminalvården, Statens institutionsstyrelse, Kustbevakningen, Tullverket, Säkerhetspolisen och Rättsmedicinalverket.

Tullverket får ökade resurser för att bekämpa inflödet av vapen och narkotika i Sverige. Det är också viktigt att myndigheterna får bättre möjligheter att samarbeta mot välfärdsbrott, penningtvätt och finansierad organiserad brottslighet och terrorism. Mycket av brottsligheten handlar nämligen om att få tag på resurser. Att ta de resurserna och minska möjligheterna för brottslighet via våra välfärdssystem är centralt i arbetet mot den organiserade brottsligheten.

Brottens orsaker kan bekämpas långsiktigt och uthålligt. Därför är det viktigt att socialtjänsten har förutsättningar när resurserna till kommunerna nu ökar, särskilt att vi kan satsa på de kommuner som har socioekonomiska utmaningar i störst utsträckning.

För att skapa bättre förutsättningar för socialt hållbart flyktningmottagande begränsas också möjligheten för asylsökande att ordna eget boende i vissa särskilt utsatta områden.

De senaste åren har det säkerhetspolitiska läget försämrats i vårt närområde. Regeringen kommer därför att förstärka det militära försvaret med 5 miljarder kronor år 2022 och ytterligare 5 miljarder kronor årligen under innevarande inriktningsperiod. Tillskotten kommer bland annat att finansieras med en högre skatt på finanssektorn. Det är hög tid för bankerna att dra sitt strå till stacken.

Herr talman! Låt mig avslutningsvis å regeringens vägnar tacka Centerpartiet och Liberalerna för ett gott samarbete om budgetpropositionen för 2020. I ett komplicerat parlamentariskt läge har vi partier tillsammans valt samarbete och kompromiss för att gemensamt ta oss an samhällsproblemen. Tillsammans lägger vi nu grunden för ett starkare samhälle där sammanhållning och trygghet går hand i hand med människors frihet och möjligheter. Så tar vi Sverige framåt.

(Applåder)

Anf. 2 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Hittills i år har vi haft 214 skjutningar i Sverige. Vi har haft 144 sprängningar – Sverige 2019. Det dödliga våldet ökar. Och de kriminella gängen blir alltmer aggressiva och alltmer våldsbenägna. Jag menar att det här utmanar rättsstaten och hotar samhällskontraktet. Dessutom ökar utsatthet för sexualbrott. Personrån ökar. Ja, listan kan göras lång.

I Moderaternas och Kristdemokraternas budget, som Magdalena Andersson nu styr på, gjorde vi historiska satsningar på rättsväsendet, därför att det behövdes och därför att vi prioriterade utifrån de behov som Sverige hade och har.

Man blir förvånad när man läser den här budgeten. Jag kan bara konstatera att när regeringen och de två stödpartierna ska göra satsningar på rättsväsendet lägger de mer pengar på friåret än de gör till polisen. Hur tondöva kan en regering och dess stödpartier bli? Det är här vi har de stora problemen.

Min fråga till finansministern är: Hur kan finansministern och regeringen återigen prioritera så fel?

(Applåder)

Anf. 3 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! I den här budgeten läggs 200 miljoner på utvecklingstid och 2,4 miljarder till polisen för nästa år.

(Applåder)

Det är tio gånger mer till polisen.

I den här budgeten gör vi den största anslagsökningen i modern tid på polisen. Och vi kommer att fortsätta satsa på polisen eftersom vi ser att den behöver växa. Det behövs 10 000 nya polisanställda fram till 2026. 563 kunde anställas i juni. Ytterligare 1 700 har blivit antagna till polisutbildningen. Det är en stor framgång att det är fler som söker till polisutbildningen. Vi behöver fortsätta stärka polisen.

Därutöver gör vi mycket omfattande satsningar på domstolarna, åklagarna, kriminalvården och andra rättsvårdande myndigheter. Det är ett sammantaget mycket kraftfullt paket.

Men det räcker inte. Vi måste också bekämpa brottens orsaker. Det är oerhört viktigt att slå sönder de kriminella gängen och att vara stenhårda mot brotten.

Vi måste också se till att det finns sociala insatser så att det finns en annan framtid för ungdomar än att dras in i de kriminella gängen. Därför är de satsningar som vi gör på socioekonomiskt utsatta områden också en viktig brottsbekämpande verksamhet. Jag kan bara konstatera att det var någonting som Elisabeth Svantesson slaktade i sin budget.

(Applåder)

Anf. 4 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Tack för applåderna som Magdalena Andersson fick efter det första inlägget! Det handlade ju om den satsning som Kristdemokraterna och Moderaterna gjorde och den bana som vi fortsätter på det här året.

Jag är glad över att ni inte skär ned ytterligare, som ni gjorde i våras. Det är självklart. Frågan är dock vad ni gör. Jag rekommenderar Magdalena Andersson att slå upp s. 70 i utgiftsområde 4 och läsa tabellen där. Ni satsar 120 miljoner på polisen. Detta berättade även Liberalerna om när de presenterade hela denna satsning. Det här är ett faktum. Ni kan inte gömma er bakom något annat.

När gängvåldet eskalerar och när det behövs fler poliser och större polis närvaro ska man, enligt oss, göra ordentliga satsningar på polisen – även 2020. Poliserna behöver få högre lön. Polisutbildningen behöver bli betald. Vi behöver locka fler pensionerade poliser att komma tillbaka till yrket.

Det krävs reella satsningar. För vet ni vad? Det är i budgetar som man visar vad som är viktigt, och i den här budgeten är friåret viktigare än polisen.

(Applåder)

Anf. 5 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Budgetbeslut är ettåriga, och kammaren beslutar om budgeten för nästa år. Mitt förslag är att för nästa år ska anslagen till Polismyndigheten öka med 2,4 miljarder kronor samtidigt som jag föreslår 200 miljoner för utvecklingstid. Detta är vad som står i tabellerna.

(Applåder)

Anf. 6 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Herr talman! I SVT:s *Uppdrag granskning* sändes för, tror jag, tre veckor sedan ett reportage från Filipstad. Det är en socialdemokratiskt styrd kommun med oerhörda bekymmer. Dessa är direkt kopplade till en synnerligen omfattande asylinvandring med skyhögt arbetslöshet och bidragsberoende bland utomeuropeiska asylinvandrare. Arbetslösheten för de utomeuropeiska invandrarna ligger på 80 procent. Som framgår av nämnda reportage kombineras detta med en påtaglig utflyttning av inrikes födda i arbetsför ålder. Överlag är detta, milt uttryckt, en dålig kombination.

Bland det sista som denna regering, med understöd av några andra partier, gjorde innan riksdagen stängde inför sommaren var att driva igenom en lagstiftning som syftar till att ytterligare öka anhöriginvandringen till Sverige. Min fråga till finansministern är därför: Hur tror finansministern att exempelvis Filipstad – det finns också andra kommuner – kommer att påverkas av ytterligare och ännu högre invandring den närmaste tiden givet de problem som vi vet finns där redan i dag?

Anf. 7 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Jag är väl medveten om de ekonomiska utmaningar som finns i Filipstad. Jag talade med kommunalrådet för mindre än en vecka sedan. Det är också mot denna bakgrund som vi i budgeten kommer med särskilda satsningar för de kommuner som har tagit ett oproportionerligt stort ansvar för flyktingmottagandet. Det är uppenbart att de behöver stöd, och de kommer under kommande år att behöva fortsatt stöd.

Det är också viktigt att vi tar ett större gemensamt ansvar för asylmottagandet. Regeringen drev igenom en lagstiftning för att alla kommuner skulle ta sin del av ansvaret. Påminn mig gärna, Oscar Sjöstedt! Var det inte så att Sverigedemokraterna inte tyckte att det var någon bra idé?

En annan sak vi gör i budgeten är en förändring av EBO-lagstiftningen för att minska risken för att vissa områden blir särskilt utsatta och för att vi ska ta ett jämnare gemensamt ansvar för asylmottagandet.

Anf. 8 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Jag tycker inte att det är att ta ansvar om man hamnar i ett läge som exempelvis Filipstad har gjort. De är ju inte ensamma, utan det finns många andra kommuner också. Det finns kommuner som visar vägen och verkligen tar ansvar. Sölvesborg är ett bra exempel.

Det är bra att regeringen gör dessa särskilda satsningar på kommuner som har hamnat i detta läge. Jag tycker att det är bra eftersom det behövs. Men det är bara ena änden av problemet. Man måste ju även skaffa sig kontroll över utgiftssidan, inte bara skjuta till bidrag från staten. Vi vet alla vad utgiftssidan beror på.

Jag vill ställa en genuint menad fråga, som inte på något sätt är retorisk. Kommer Socialdemokraterna att våga driva sin egen linje i den nu tillsatta kommittén som har representation från alla åtta riksdagspartier? Eller kommer man att än en gång låta sig kidnappas av sina mer eller mindre extrema samarbetspartier?

Anf. 9 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Oscar Sjöstedt svarade inte på frågan om de är för eller emot vår ståndpunkt att inte bara hela Europa bör ta ansvar för människor på flykt utan också alla kommuner i Sverige. Jag antar att det beror på att Sverigedemokraterna var emot våra förslag om att alla ska ta ansvar, även om man nu beklagar sig över Filipstad.

Oscar Sjöstedt säger att man måste ha kontroll över utgiftssidan. Ja, det är viktigt att ha ordning och reda i statsfinanserna. Den här regeringen lade faktiskt om migrationspolitiken. Jag har i dag kunnat visa att vi har halverat kostnaderna för migration och integration. Det syns tydligt i de siffror som jag redovisar.

Samtidigt är det viktigt att stötta de kommuner som har särskilda utmaningar. Det finns förslag för detta i budgeten. Jag hoppas naturligtvis att detta vinner brett stöd i riksdagen. Men jag kan notera att Oscar Sjöstedt tryckte igenom en budget som slaktade just de stöd som går till kommuner som Filipstad i och med M-KD-budgeten. Du, Oscar Sjöstedt, röstade emot stora stöd till Filipstad.

(Applåder)

Anf. 10 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr talman! Att kunna sitta ned och hålla en skrynklig hand, att ha tid att vara medmänniska, att ha tid och ork för jobb som faktiskt behöver utföras och att helt enkelt ha rimliga arbetsvillkor så att man också orkar vara tillsammans med familjen när man kommer hem kan tyckas vara rimliga krav. Men så är det inte. Undersköterskor har försökt slå larm, bland annat genom Kommunal och undersköterskeupproret. Vad de kräver är

Prot. 2019/20:6
18 september

*Debatt med anledning
av budgetproposi-
tionens avlämnande*

något så skäligen som rimliga arbetsvillkor. De kan förstås även tänka sig en bättre lön för sitt ansvarsfulla arbete.

Jag möter och hör om undersköterskor som gråter när de kommer hem, som inte har tid för toalettbesök och som äter mat i bilen. De åker hemifrån när barnen sover och kommer hem när barnen har lagt sig, men de får bara betalt för två tredjedelar av arbetstiden. Ändå kommer besparingarna inom äldreomsorgen att fortsätta, för det har Socialdemokraterna nu bestämt.

I Bollnäs stängs korttidsboenden. I Hälleforsnäs ska man spara 14 miljoner inom hemtjänsten så att varje äldre får mindre hjälp, motsvarande 77 000 kronor per gammal person. I Ludvika ska det sparas 12 miljoner inom äldreomsorgen. I Mjölby blir det ensamarbete nattetid med ansvar för 24 boende med demens och så vidare.

Men inte är det krisen inom äldreomsorgen, underfinansieringen av välfärden eller de 100 000 av Kommunals medlemmar som tvingas jobba på delade turer som prioriteras i denna budget. ”Guldregn över landets höginkomsttagare” kunde vi läsa i tidningsrubrikerna. Det blir 6 000 miljoner till dem med absolut högst inkomster, medan det blir noll kronor i nya riktade bidrag till äldreomsorgen. Den ekonomiska eliten vann på walk-over mot de gamla i hemtjänsten och mot undersköterskorna.

I socialdemokratins Sverige sliter underbetalda kvinnor ut sig i välfärden, medan högavlönade välbeställda män får stora skattesänkningar. Varför då, Magdalena Andersson?

Anf. 11 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Ulla Andersson tar upp undersköterskornas arbetsvillkor, och det är väldigt bra att detta debatteras i riksdagen. Det är fantastiska insatser som undersköterskor runt om i hela landet utför varje dag, dygnet runt, året om. De är vardagens hjältar, som gör att våra äldre har en trygg vardag.

Dessa undersköterskor behöver bättre arbetsvillkor, och därför tillför vi också ytterligare resurser till kommunerna i år. Kommuner och lands-ting får 8 miljarder. Men vi vill fortsätta öka resurserna under kommande år. Detta är nämligen en avgörande fråga för framtiden. Den riktigt stora uppgiften inom politiken under kommande år är att se till att kommuner har möjlighet att anställa tillräckligt många för att säkerställa en trygg vardag för de äldre och rimliga arbetsvillkor för alla dem som jobbar inom hemtjänsten.

Med de tiotusentals som man kommer att behöva anställa måste arbets-givare, både privata och kommunala, se till att arbetsvillkoren är rimliga. Annars kommer nya generationer inte att söka sig till dessa yrken. Delade turer är ett exempel som gör att ungdomar som funderar över yrken kanske inte har just hemtjänsten högst upp på önskelistan.

Därför är de ökade resurserna till välfärden i den här budgeten – men också de som kommer – en viktig investering i våra äldre och för framtiden.

(Applåder)

Anf. 12 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr talman! Jag citerar Magdalena Andersson: ”Välfärd mot skattesänkningar består som konflikt i svensk politik.” Jag får väl konstatera att Socialdemokraterna nu har valt sida i den konflikten. Det blev skattesänkningarna som vann mot välfärden. På något annat sätt kan jag inte tolka den här budgeten. Det är en underfinansiering av välfärden som kommer att slå väldigt hårt mot undersköterskor och mot gamla. Det blir inte en enda ny krona i riktat statsbidrag till äldreomsorgen, men 2 ½ miljon i sänkt skatt till Volvos vd. Det blir noll kronor till kommuner i riktat statsbidrag för förbättring av kvaliteten och arbetsvillkoren i äldreomsorgen.

Man kan ge undersköterskor beröm, men det de behöver är bättre arbetsvillkor, mer resurser och fler arbetskamrater. Det ger inte den här budgeten. Besparingarna kommer att fortsätta att rulla fram. Jag beklagar att ni sviker på det här sättet.

(Applåder)

Anf. 13 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! I och med den här budgeten ökar resurserna till kommuner och landsting med 8 miljarder kronor. Det är ganska mycket pengar. Men det kommer att finnas behov av ytterligare resurser framöver. Detta finns också som en del i januariavtalet.

Sedan är det ingen hemlighet att det finns kompromisser i budgeten. Det finns förslag i den här budgeten som jag inte hade gått fram med om vi hade haft en socialdemokratisk majoritetsregering eller en socialdemokratisk majoritet i riksdagen. Men Ulla Andersson vet att alternativet till januariavtalet inte är en socialdemokratisk ensamledd regering utan en högerregering ledd av Ulf Kristersson. Då är det här ett betydligt bättre alternativ. Det tror jag att Ulla Andersson och jag är överens om.

(Applåder)

Anf. 14 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Herr talman! Om man kliver in i januaripartiernas budgetbygge i Rosenbad är det inte utan att man känner sig lite som tv:s Arga snickaren, som kommer in i byggdammet hos ett renoverande hushåll som hamnat snett och konstaterar: Ni har ju ingen plan! Arga snickaren identifierar snabbt de sedvanliga orsakerna till problembygget. De som ska renovera ihop har motstridiga viljor. Husets grundläggande funktioner negligeras till förmån för diverse projekt som framstår som trevliga för stunden. Nu riskerar pengarna för byggprojektet att ta slut innan det mest nödvändiga är fixat.

Så är det även här. Det finns 73 punkter. Det finns en budget. Men det finns ingen plan. Partimärkta arkitekter har tvingat på varandra sina favoritprojekt, som ska genomföras med just deras verktyg: byggsubventioner, marknadshyror, klimatkliv, utvecklingstid, ingångsavgifter och värnskatt. Det slukar resurser och tar tid och kraft från annat. Men medan det målas om i sovrummet och skåpluckorna byts i köket läcker omsorgsrören. Det är stopp i vårdkranarna, och trygghetstaket sviktar. De nödvändiga reparationerna uteblir. När materialet nästan är förbrukat försöker man laga välfärdshålen med den lilla plastic padding-tub som man har kvar.

Prot. 2019/20:6
18 september

*Debatt med anledning
av budgetproposi-
tionens avlämnande*

Skyll inte på mig – jag är tvingad till detta, säger byggchefen, som tillåtits fortsätta. Jag tror i grunden att Magdalena Andersson inser problemet och kanske vill annorlunda än det här. Då är min fråga: I det läge som Sverige befinner sig i och med de utmaningar vi har, vilket av alla projekt anser finansministern bör avbrytas till förmån för reformer och resurser till välfärd och trygghet? Handlar det om ingångsavgifter, utvecklingstid eller kanske värnskatt?
(Applåder)

Anf. 15 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Det var en elegant metafor av Jakob Forssmed. All kredd för detta!

Den här budgeten tar itu med de samhällsproblem som vi står inför. Vi som ingår i detta samarbete kommer aldrig att sitta stilla så länge människor skjuts på öppen gata, så länge äldre som har jobbat ett helt långt liv ändå inte får ekonomin att gå ihop, så länge barn och unga som mår dåligt och lider av psykisk ohälsa inte får vård i tid eller så länge våra äldre inte är trygga i sin vardag. Därför är det här ett samarbete och en budget där vi långsiktigt tar ansvar för de samhällsutmaningar som vi ser.

Vi gör de största tillskotten till polisen i modern tid. Vi ser till att över 1 ½ miljon pensionärer som har jobbat och betalat skatt får mer pengar kvar i plånboken. Vi stärker välfärden och gör särskilda satsningar på barn- och ungdomspsykiatri. Sammantaget går 8 miljarder till att stärka välfärden. Därutöver har vi satsningar på klimat, på att hela landet ska leva och på växande företag.

Det är sammantaget en väl balanserad budget som tar itu med de samhällsutmaningar vi har och bygger ett starkare Sverige inför framtiden.
(Applåder)

Anf. 16 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Herr talman! Det här är inte en väl balanserad budget. Den tar inte itu med de samhällsproblem vi har.

Det är utmärkt att de satsningar på kommuner som Moderaterna och Kristdemokraterna lade fram för denna kammare nu ligger fast och att resurser tillskjuts till kommunerna. Men det räcker inte. Mer måste göras.

Man tar inte ansvar för välfärdens viktigaste verksamheter när man inte skjuter till mer pengar till äldreomsorgens personal och äldreboendena. Solcellsstödet får flerdubbelt mer än skolan av de 25 miljarder som regeringen anses ha i reformutrymme. Byggsubventionerna får tio gånger mer än äldreomsorgen av dessa 25 miljarder. Äldreomsorgen får 60 miljoner av 25 miljarder i nya resurser. Den överlägset största satsningen görs på att sänka skatten för dem som tjänar allra mest, medan en undersköterska i Emmaboda får noll kronor i sänkt skatt. Det här är inte bra.
(Applåder)

Anf. 17 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Att Jakob Forssmed skulle vara nöjd med budgeten hade jag inte förväntat mig. Jakob Forssmed vill hellre ha en liten regering som är ledd av Moderaterna och Kristdemokraterna och sitter helt i knät på Sverigedemokraterna. Det är Kristdemokraternas önskedröm. Det är klart att det här är en lite annan politik.

Det som Jakob Forssmed glömmer när han talar om undersköterskorna är att vi har 8 miljarder i ökade resurser till välfärden. Det är inte bara riktade pengar som går till äldreomsorgen och skolan, utan de generella statsbidrag som vi har gör också det. Kommunerna, som är ansvariga för verksamheten, tycker att generella statsbidrag ger ett mycket bättre stöd än små riktade statsbidrag som går till specifika verksamheter. På så sätt stärker vi kommunerna långsiktigt och gör det möjligt för dem att långsiktigt skapa en bra uppväxt för våra barn och en trygg ålderdom för våra äldre. (Applåder)

Anf. 18 ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Vad är viktigast för Sverige? Den frågan förutsätter jag att regeringen ställer sig själv varje dag, men allra särskilt när den tar fram och förhandlar fram en budget. Om man gör det ser man snabbt att det inte saknas akuta problem och inte heller långsiktiga utmaningar att ta tag i. Det kräver handling, särskilt nu när vi går in i ett sämre konjunkturläge.

Men under fem år med den här regeringen har man slösat bort en högkonjunktur. Man har bedrivit en ansvarslös invandringspolitik, och man har inte tagit tag i problemen. Därför är behovet av reformer stort.

Kommunernas kostnader skenar. Vårdköerna ringlar långa. Integrationen fungerar inte. Företag tvingas avstå från att expandera på grund av elbrist. Tillväxten per person är bland de lägsta i EU. Men framför allt, herr talman: Det allt grövre våldet, och särskilt nu gängvåldet, präglar svensk vardag. Det är inte bara en sommar av sol och bad som vi lämnar bakom oss. Vi lämnar bakom oss en sommar av fasansfulla sprängningar, fruktansvärda skjutningar och mord som är rena avrättningar.

Det drabbar människor. Det oroar människor. Deras blickar vänds mot oss härinne. De förväntar sig att vi ska göra någonting åt det. De kräver av oss att vi prioriterar rätt. Det är därför de betalar skatt. Det är vår uppgift att se till att deras skattepengar går till rätt saker, och det allra nödvändigaste först. Det som är viktigast för Sverige. Därför blir jag förvånad när jag läser budgeten.

Vad borde vara viktigast och allra mest nödvändigast? Var är behoven störst? Den som har svårt att orientera sig kan påminna sig om högstadiet när vi talar om behovstrappan. När människor tvingas välja så väljer de trygghet före självförverkligande. Det är helt rimligt. Innan vi kan förverkliga oss själva måste vi först och främst både vara och känna oss trygga.

Att garantera medborgarnas trygghet är också statens, vår, men främst regeringens, viktigaste uppgift. Därför förvånar det mig att regeringen och de två stödpartierna verkar tycka att så mycket annat är viktigare än att Sverige ska bli tryggt igen och att man i budgeten satsar dubbelt så mycket på friår som på polisen.

Herr talman! Jag vill stanna till här en stund. Det är allvarligt på så många sätt. Jag tror att vi är överens om att integrationen är en av vår tids ödesfrågor. Nästan alla politiska partier har sina favoritförslag för det. Det handlar om jobb, utbildning och språk. Det är otroligt viktigt. Det finns mycket att ta tag i.

Men sanningen är den att regeringen inte ens klarat av att garantera tryggheten i de områden där många av de personer bor som vi tycker ska integreras. Hur ska man kunna förverkliga sig själv, tänka på utbildning, ett jobb eller att byta jobb om man inte först är trygg?

Det borde inte komma som någon överraskning att det i utsatta områden bor en del människor som är och känner sig utsatta. Det är kvinnor och män som bor grannar med mördare och gängmedlemmar. Det är människor som riskerar att få bilen uppeldad och butiken sönderslagen. Det är barn som vaknar mitt i natten livrädda för att det smäller så hårt utanför fönstret.

Qasim som bott på Malmvägen i Sollentuna i 20 år känner ingen trygghet. Han säger så här till Aftonbladet: ”Det känns som om dåliga saker kan hända när som helst. Polisen borde vara här oftare, och vi borde få övervakningskameror”, så att man kan hålla koll på vilka bilar som kommer in. Det är hans behov. Jag tror inte att alla hans grannar och Qasim själv längtar efter friår. De längtar efter att bli tagna på allvar. De vill vara trygga.

Det är vårt ansvar, allas vårt ansvar härinne, att tillgodose det. Vi moderater har framfört att vi gärna lägger annat åt sidan, samarbetar om skarp lagstiftning och mer resurser, för att komma till rätta med det grova våldet. Det behövs här och nu. Det hade behövts mer av det i budgeten. Det brådskar.

Herr talman! Det finns delar i budgeten som jag tycker är bra, självklart. Det gäller satsning mot hedersvåld, borttagande av värnskatten och att fortsätta att sänka skatten för pensionärer. Men problemet är att man med den här budgeten inte har haft Sveriges bästa för sina ögon. Man har inte tittat ut över Sverige. I stället har man tittat ned i sitt papper med de 73 punkterna och bockat av önskelistan. Då blir det precis så här.

Jag vill citera en av huvudpersonerna i förhandlingen som sa till Dagens industri i förrgår: ”Det är partier som inte vill samma sak med Sverige och då är det klart att det blir svårt att förhandla.” Det syns. Det finns ingen samsyn kring de långsiktigt viktiga reformer som Sverige behöver för att öka tillväxten och få tillbaka full sysselsättning. Det är allt det som är så viktigt om Sverige ska ha en chans att vara starkare i morgon än i dag, om vi ska ha mer att dela på i framtiden.

Vad är det man ska åstadkomma? Är det fler jobb? Varför lägger man då fram förslag om att vi ska jobba mindre? Kanske vill man åstadkomma mindre ekonomiska klyftor. Varför sänker man då skatten för de mest välbetalda men inte för alla som går till jobbet?

Kanske är det ökad trygghet man vill åstadkomma. Det är tveksamt, som jag tidigare har sagt, eftersom man knappt gör några nya satsningar på polisen. Kanske är det en grön skatteväxling för rädda klimatet man vill åstadkomma. Nej, det är snarare en röd skattesmäll mot alla dem som bor på landsbygden eller dem som varje dag är beroende av bilen.

Herr talman! Sverige har stora behov. Men Sverige behöver inga familjeveckor, inga friår och inga byggsubventioner som inte fungerar. Sverige behöver inte alla de särlösningar som nu uppstår i skattepolitiken. Vi behöver en skattereform som ser till att fler kommer i jobb, fler startar företag och som leder till ökad tillväxt.

Vi moderater presenterar vår budget inom kort. Den kommer att utgå från Sveriges behov på kort och lång sikt. Jag menar att det är dags för skattebetalarna i Sverige att få valuta för sina skattepengar. På kort sikt handlar det om samhällskontraktet. Det handlar om att upprätta trygghet på gator och torg, att se till att kommunerna klarar av att upprätthålla välfärden.

Sverige ska vara ett land där alla invånare vet att varje arbetad timme, varje ansträngning, lönar sig men att varje skattekrona den ansträngningen genererar också går till rätt sak. Till skillnad från regeringen vet vi vilket Sverige vi vill se i framtiden.

Sverige ska vara ett tryggt land där flickor som nu växer upp och blir tonåringar vågar ta bussen hem efter en fest. Sverige ska vara ett land där arbetslinjen gäller alla och där bidragstak förhindrar passivitet. Sverige ska vara ett land där entreprenörer vågar satsa, misslyckas, och sedan försöka igen för att till slut lyckas.

Sverige ska vara ett land där företag väljer att etablera sig i stället för att flytta härifrån. Sverige ska vara ett land där integrationen, som i dag ofta är ett problem, i stället kan bidra till att lösa problemen. Med språkkrav, bidragstak för vuxna och en skola som fokuserar på kunskap ges förutsättningar för alla att göra sitt livs resa.

Sverige ska vara ett land där alla vågar drömma om att kunna äga sin egen bostad och där inte bara några få har möjligheten att förverkliga den drömmen.

Vi vill se ett Sverige och en värld som bekämpar klimatförändringar tillsammans i stället för att som i dag låta dem skapa motsättningar och orättvisor såväl mellan stad och land som mellan nationer.

Herr talman! Avslutningsvis: Ska allt detta bli möjligt måste man i Sverige först ta tag i de absolut mest akuta problemen och tillgodose de största behoven. Jag ställer frågan igen. Vad är viktigast för Sverige? Vilka behov har Sverige i dag den 18 september 2019? Är det ökad polisnärvaro, fler övervakningskameror som Qasim i Sollentuna efterlyste, eller är det drejkurser för civilingenjörer som Miljöpartiet vill ha?

Ni borgerliga ledamöter härinne som inte tycker att skattebetalarnas pengar ska gå till ineffektiva byggsubventioner, som inte tycker att Sverige bör prioritera familjeveckor framåt, som ser vad som händer när landsbygden får dra det tyngsta lasset för regeringens lyxprojekt, är tillsammans med alla andra varmt välkomna att rösta på Moderaternas budget när det blir dags, för vi är i opposition mot just den politiken.

(Applåder)

Anf. 19 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Elisabeth Svantesson säger: Vad är det som är viktigast för Sverige? Vad är det Moderaterna har ägnat sig åt de senaste veckorna? Det är att det ska vara söndagsöppet på Systembolaget och att vi ska ha reklam i public service. *Aktuellt* ska avbrytas med reklamavbrott för Online Casino, bag-in-box-vin och sms-lån.

Jag tänkte ställa en helt annan fråga. Det råder bred politisk enighet om att kampen mot brottsligheten behöver intensifieras. Det är bra att vi nu har blocköverskridande samarbete och samtal om det. Förra mandatperioden gjorde regeringen stora tillskott till polisen. Målet är 10 000 nya polisanställda. Förutsättningen för det är att det finns en polisutbildning. Den har nu byggts ut. I juni anställdes 563 nytexaminerade poliser, och över 1 700 nya har antagits till polisutbildningen.

Här noterar jag att Moderaterna i regeringsställning hade en väldigt annorlunda syn på just polisutbildningen. När Moderaterna satt i regeringsställning minskade man antalet platser på polisutbildningen från 1 710 hela vägen ned till 141. Sedan drog man i nödbromsen och återinförde

ytterligare ett hundratal platser. Men det är först under den här regeringen som polisutbildningen har byggts ut rejält så att vi nu utbildar alla de poliser vi behöver.

Jag är lite nyfiken, för också Moderaterna ser ju behovet av att vi har polisanställda. Då är frågan: Varför? Hur tänkte man när man bestämde sig för att utbilda bara några hundra poliser varje år när man satt i regeringsställning? Vad var idén och tanken bakom det?
(Applåder)

Anf. 20 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Det är fascinerande att vi har en finansminister som har haft ansvar för Sverige i fem år och som hellre pratar om Moderaternas partistämma och om gammal politik än att ta ansvar för Sverige. Det är allvarligt på riktigt.
(Applåder)

För det första har väldigt mycket hänt i Sverige under fem år. Det har jag har noterat, och det har nog nästan alla i den här lokalen utom finansministern noterat. Den utsatthet för brott, våld och gängkriminalitet som vi nu ser har vuxit fram under senare år.

Jag är stolt över att vi ökade antalet poliser under alliansåren. Jag är också stolt över att vi nu har tagit fram förslag på en betald polisutbildning. Jag tror att det är en av nycklarna. När Magdalena Andersson försöker stoltsera med nya poliser kan jag lägga till att bara under de tre senaste åren har 2 700 poliser slutat. De har lämnat yrket, inte som pensionärer utan för att de inte längre orkar. De tjänar för dåligt, och de är utsatta för alltför hög risk.

Och vad gör Magdalena Andersson? Hon tar inte ansvar för Sverige och inte ansvar för sin egen budget. Hon pratar i stället om Moderaternas partistämma och om politiska förslag där. Jag tror att svenska folket förväntar sig någonting annat.

Hur ska regeringen skapa trygghet för människor? Och hur kan ni prioritera friår före poliser?
(Applåder)

Anf. 21 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Jag tar ansvar varje dag för Sverige. Vi har tagit ett stort ansvar för att bygga upp polisen igen efter Moderaternas neddragning av polisutbildningen. Det är nu 3 600 fler polisanställda jämfört med 2016, och vi vill fortsätta att bygga ut polisen.

Jag noterar att Elisabeth Svantesson inte svarar på min fråga. Den var ärligt ställd. Ni vill ha fler poliser i Moderaterna, och det måste ni väl ha velat också tidigare. Varför drog ni då ned polisutbildningen med 90 procent? Det var ju inte ont om pengar, eftersom ni sänkte skatten med 140 miljarder. Varför var det så viktigt att inte utbilda fler poliser? Vad var tanken bakom det?

Anf. 22 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Det här är märkligt. Det är en märklig debatt, för vi nådde ett mål om 20 000 poliser under de åtta åren. Jag är glad, nöjd och stolt över det.

Men jag kan inte vara nöjd med ett läge där befolkningen har ökat kraftigt och där polistätheten minskar. När jag satt och pratade med Christer, som är chef för poliserna i Lappland, i Lycksele, berättade han att de är två personer som täcker hela södra Lappland under helgen. Det är ett område lika stort som Danmark.

Nej, *nu* har finansministern ansvar! Vi lägger fram konkreta förslag. Vi stärker polisen med resurser. Det gjorde vi i vår budget, och det kommer vi att fortsätta att göra. Vi har förslagen framåt. Men Magdalena Andersson vill aldrig ta ansvar. Hon vill prata om åtta år under Alliansen. Det passar henne bättre, antagligen för att verkligheten är så brutal. Verkligheten är fruktansvärd för många människor där ute. Jag önskar att regeringen skulle ta ansvar.

(Applåder)

Anf. 23 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Herr talman! I denna budget tillåts inte överindexeringen av drivmedelsskatterna slå igenom. Det motsvarar ett skattebortfall på närmare 1 miljard. Utöver det genomförs en riktad skattesänkning till alla som bor i norra och västra Sverige, stödområde A och B. Det är en ren landsbygds-skattesänkning.

Totalt sett gör vi skattesänkningar på jobb, företagande och mycket annat med 13 miljarder kronor – eller, som Elisabeth Svantesson beskriver det: en röd skattesmäll. Frågan är, Elisabeth Svantesson: Hur ser din definition av begreppet röd skattesmäll egentligen ut?

(Applåder)

Anf. 24 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Det är en mycket bra fråga, Emil. Min poäng med denna skattepolitik och min poäng med den budget som jag nu ser är att den slår orättvist.

Jag ser inte att landsbygden kommer att få det så mycket bättre. Jag kan ärligt säga att utan Centerpartiet hade landsbygden haft mindre resurser; det är jag övertygad om. Men jag tror inte på ett slags postkodlotteriskatt där man delar Sverige i olika delar och säger: Du som har det här postnumret får den här skatten. Om du är undersköterska i Bollnäs får du en skattesänkning, men om du är undersköterska i Mönsterås får du ingen skattesänkning trots att skatten är mycket högre i Mönsterås. Jag tror inte på den typen av skattepolitik.

Jag tror inte heller på en skattepolitik som gör det dyrare för fordonsägare. Faktum är att nästa år kommer alla som har bil i Sverige, särskilt de som bor på landsbygden, att drabbas rätt hårt. Fordonsskatten på väldigt många fordon ökar, och bensinskatten blir per definition dyrare med detta förslag. Eller har jag missuppfattat detta? Kan Emil Källström ge besked om att skatten eller bensinpriset kommer att bli lägre till följd av det här samarbetet?

(Applåder)

Anf. 25 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Herr talman! Tack så mycket; jag tycker att det var ett fint erkännande från Elisabeth Svantesson!

När det gäller bensinpriset opererar ju inte jag drönare i Saudiarabien eller något liknande, och i och med det är det väldigt mycket som jag inte kan påverka. Däremot har vi sett till att drivmedelsskatterna inte höjs i den här budgeten. Det som görs är en indexering till inflation. Den motsvarade 17 öre i den budget som Elisabeth Svantesson lade fram för ett år sedan, och nu är det 15 öre. Så här har det sett ut sedan 1994.

Jag tycker att det är glädjande att Moderaterna är kritiska på den här punkten, för det måste ju innebära att den moderata budgetmotionen kommer att presentera något ännu bättre för Sveriges landsbygdsbefolkning. Vi har valt en väg när det gäller stödområde A och B, för det var den framkomliga vägen om man snabbt vill sänka skatten för dem som betalar allra mest.

Moderaterna har kanske en ännu bättre lösning. Vi kommer att studera er budgetmotion. Om förslaget där är bättre kommer vi att verka för att genomföra det. Jag tycker att det är bra att Moderaterna är offensiva här, och jag hoppas att budgetmotionen är lika offensiv som Elisabeth Svantessons retorik.

(Applåder)

Anf. 26 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Vänta bara, Emil Källström!

(Applåder)

Jag kan lova några saker redan nu. Jag kan lova att vi inte bara kommer att sänka skatten för dem som tjänar allra mest, för jag tror att alla som går till jobbet varje dag behöver känna att man får ut någonting av detta. Detta kan jag alltså lova, och det måste jag säga är offensivt. Det skapar också tillväxt. Vi vet att sänkt skatt på inkomst ger ökad sysselsättning, så det här kan jag lova redan här och nu.

Men det kommer fler satsningar, så bänka dig och köp chips och dricka så ska jag sms:a när vi har budgetpresentation!

(Applåder)

Anf. 27 KAROLINA SKOG (MP) replik:

Herr talman! Vi som kan kalla Sverige för vårt hem är lyckligt lottade. Vi bor i ett av världens rikaste länder, som har byggt välfärd över generationer.

Men i andra delar av världen är läget allvarligt. Den demokratiska utvecklingen går åt fel håll, och kvinnors och flickors rättigheter attackeras. Konflikter och klimatkris tvingar människor på flykt från sina hem.

I detta läge är det nedslående att Moderaterna nu vill överge enprocentsmålet och skära i biståndet med mer än 7 miljarder kronor per år. Det är i grunden att ta pengar från de allra fattigaste i världen och ge till oss som är allra rikast. Jag tycker att Sverige som land kan bättre än så. Svenskt bistånd går till fattigdomsbekämpning, till utvecklingsinsatser, till att stärka kvinnors rättigheter, till internationellt klimatarbete, till förstärkning av internationella institutioner och till mycket, mycket mer.

Elisabeth Svantesson talar om prioriteringar. Jag vill passa på att ge henne möjlighet att här och nu berätta vad det är i det svenska biståndet som hon vill ta bort.

(Applåder)

Anf. 28 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Tack för frågan! För er som ser detta och som lyssnar till debatten kan det vara bra att lägga till att biståndet nästa år per automatik kommer att skrivas upp med 1,4 miljarder. Det är 50 miljarder i år, och nästa år blir det 1,4 miljarder mer. Biståndet är det enda politikområde i den här riksdagen som per automatik bara växer. Det innebär också att när vi kommer till slutet av ett år händer ofta detta: Vi ser att bni växer, vi har ett enprocentsmål och då skyndar vi oss att pumpa in pengar i fler projekt. Detta är helt ohållbart!

Och det är inte så, herr talman, att vi tar pengar från fattiga. Våra skattebetalare här i Sverige ska förvänta sig att vi sköter biståndet på ett korrekt sätt, och jag är helt övertygad om att pengarna skulle komma till ännu bättre nytta om man gör som vi föreslår: tar bort enprocentsmålet, som bara Norge och Sverige har, och har en fyraårig biståndsram. Då kan vi ha en diskussion här, precis som vi har om forskning, infrastruktur och annat, om hur biståndet ska användas.

Alla de saker som Karolina Skog nu räknade upp är viktiga saker, men kom ihåg att 15–20 procent av biståndet bara är just katastrofbistånd. Det finns många andra viktiga satsningar.

Jag tycker inte att det är en seriös politik att varje år skriva upp biståndet på det sätt som vi har gjort. Med vårt förslag kommer Sverige att vara den tredje största givaren i OECD. Det ska vi vara, och det ska vi vara stolta över. Jag är dock övertygad om att det vore bättre att slopa enprocentsmålet.

(Applåder)

Anf. 29 KAROLINA SKOG (MP) replik:

Herr talman! OECD gav nyligen det svenska biståndet väldigt högt betyg och lyfte fram att vi är ett av de få länder som ser till att biståndet når de allra fattigaste i världen. Vi är också väldigt duktiga på jämställdhetsfrågorna inom biståndet och står för stabiliteten för flera viktiga internationella institutioner. Jag och många svenskar med mig är väldigt stolta över vårt bistånd. Jag kan lova att Miljöpartiet tar kampen för enprocentsmålet varje gång vi behöver.

Jag har dock fortfarande inte fått svar på frågan vad det är i det svenska biståndet som Elisabeth Svantesson och Moderaterna vill ta bort. Det kommer en ny möjlighet nu.

Anf. 30 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Detta är ändå lite fascinerande. Jag håller med om att vi gör fantastiskt mycket bra i världen; det vill jag bara säga. Det är därför jag tycker att 43 miljarder, vilket är enormt mycket pengar, ska fortsätta gälla. Men om det inte finns några problem, varför tillskjuter ni nu ganska många miljoner till Sida för att komma åt korruption? Det finns alltså problem i det svenska biståndet.

När biståndet bara växer år från år har vi ännu mindre chans att ha kontroll på pengarna. Ni låter det växa; vi tänker att det ska vara en ram. Det betyder inte per definition att man år fyra och fem sparar pengar på det, utan vi har en annan ram, en annan nivå.

Vi kommer fortfarande att vara den tredje största givaren i OECD, och det tycker jag att vi ska vara stolta över. Men vi har också behov på hemmaplan, och dem vill vi också prioritera.

(Applåder)

Anf. 31 OSCAR SJÖSTEDT (SD):

Herr talman! Normalt brukar vi i dessa sammanhang prata finanspolitik, såklart, men jag skulle vilja passa på att prata lite penningpolitik också – valutapolitik, för att vara mer exakt.

Den svenska valutan, kronan, befinner sig nämligen på historiska bottenivåer gentemot andra valutor – dollar, euro, schweizerfranc, you name it. Man får ge nästan 10 kronor för en dollar i dag. För fem år sedan var det under 8 kronor och för hundra år sedan, om vi vill backa bandet jättelångt, omkring 3 kronor.

Detta kan man tycka lite vad man vill om. Det är tråkigt om man ska åka på semester till USA, exempelvis, men det kan också vara bra för vissa av våra mer exportinriktade företag eftersom deras varor då blir billigare relativt sett – kortsiktigt bra i alla fall, absolut inte långsiktigt.

Men det är inte det som är poängen. Det intressanta i sammanhanget är varför marknaden betar sig på det här sättet. Man kan tycka att marknaden inte är rationell om man så vill, men det är en ganska konstig sak att tycka, milt sagt.

Det här med valutor som ställs mot varandra innehåller ganska komplexa samband. Det är många parametrar som påverkar.

Man *kan* ju skylla på Stefan Ingves och Riksbanken, som insisterar på att hålla en så låg ränta att ingen vill ”parkera” sina tillgångar i just svenska kronor. Det vore faktiskt i alla fall delvis korrekt. Men den svenska centralbanken är ju inte ensam i världen om att omge sig med en lågräntemiljö. ECB, den europeiska centralbanken, har minusränta. Danmark har minusränta, mer än Sverige till och med.

Men man kan också skylla på Stefan Löfven, som jämte finansministern är ytterst ansvarig för den ekonomiska politiken.

”Fallet i kronan liknar det man ser i länder där en statskupp har ägt rum.” Det var Nordeas chefsstrateg som yttrade sig på det sättet, inte jag.

Jag tror, herr talman, att detta är en effekt av omvärldens förtroende för den svenska ekonomin, den ekonomiska politiken, det politiska systemet och tillståndet i landet i stort – en effekt av den internationella viljan att över huvud taget investera i Sverige. Det handlar om låg produktivitet, utveckling, låg tillväxt avseende bnp per capita och lågt förtroende för regeringen, en regering som dessutom uppvisat en flagrant oförmåga att lösa omedelbara och akuta problem, inte minst avseende brottsligheten.

Internationellt vill man inte befatta sig med svenska kronor eftersom man saknar förtroende för det svenska politiska styret. Det är så sambandet ser ut. Man behöver inte vara nationalekonom för att förstå det. Det ansvaret faller i första hand på Stefan Löfven och på hans finansminister.

Herr talman! Precis innan den här församlingen gick på sommarledighet drev Socialdemokraterna igenom en ny migrationspolitisk lagstiftning som syftade till att ytterligare öka anhöriginvandringen till Sverige. Socialdemokraterna, med understöd av sina lydpartier C, L och MP samt kommunisterna och tyvärr också Kristdemokraterna, driver aktivt igenom lag-

stiftning som syftar till att öka invandringen till Sverige. Man har ingenting lärt av den migrationskris vi hade i Sverige hösten 2015 och som vi har än i dag. Man har ingenting lärt om hur det faktiskt ser ut runt om i landets kommuner.

Först bedriver man en fullkomligt ansvarslös invandringspolitik. Sedan tvingar man kommunerna att ta emot en massa folk, alldeles oavsett deras förmåga, deras kapacitet eller deras vilja att bedriva en framgångsrik integrationspolitik. Sedan får man en kris som ett brev på posten, och den krisen landar på kommunerna, inte sällan på socialdemokratiskt styrda kommuner. Och notan för krisen landar också på kommunerna.

Det handlar om små kommuner, glesbygdskommuner, kommuner där kvadratmeterpriset på en bostadsrätt inte uppgår till 100 000 kronor som i vissa områden i Stockholm utan kanske till 1 000 kronor, om ens det. Det är de kommunerna och deras invånare som betalar priset för er ansvarslösa politik i form av en nedmonterad välfärd och en ökad otrygghet. Det är så den här regeringens prioriteringar ser ut. Det är skrämmande. Det är sorgligt.

I *Uppdrag granskning* för bara några veckor sedan kunde vi se ett reportage från Filipstad, en socialdemokratiskt styrd kommun som tyngs något oerhört, inte minst ekonomiskt, av ett väldigt stort asylmottagande och har 80 procents arbetslöshet bland utomeuropeiska invandrare. Kommunens egen integrationsansvarige beskriver situationen som att ”vi håller på och byter befolkning”.

”Det finns ingen efterfrågan på utrikes födda analfabeter”, säger en verksamhetssamordnare på Arbetsförmedlingen.

I takt med att arbetslösa, bidragsberoende nyanlända flyttar in flyttar inrikes födda svenskar i arbetsför ålder ut och försätter kommunen i en ännu större kris. Detta är alltså något som regeringen har tvingat på kommunerna, mot deras vilja.

Herr talman! Även om det måhända ligger något utanför detta ärendes ram vill jag ändå belysa valet av den nya EU-kommissionsordföranden Ursula von der Leyen – ett val som inte minst Socialdemokraterna stod bakom och alltså gjorde möjligt.

Det är säkert en duglig och kompetent person på alla sätt och vis, men det är också en person som vill normera lönebildningen på europeisk, federal nivå. Det är en person som vill flytta a-kassan till europeisk, federal nivå och som vill genomföra den så kallade sociala pelaren, vilket i praktiken skulle innebära att Sverige förlorar kontrollen över stora delar av arbetsmarknadspolitiken samtidigt som vi tvingas betala för andra staters sociala rättigheter. Detta är fullständigt orimligt, som jag ser det.

Socialdemokraterna har alltså aktivt valt att ge makt åt en person som vill flytta kontrollen och inflytandet över lönebildningsprocessen och arbetslöshetsförsäkringen från de svenska parterna till EU-nivå – i praktiken alltså ett nedmonterande av den svenska modellen, om hon får som hon vill. Den svenska modellen ska tydligen inte alls utvecklas, utan avvecklas. Vi röstade emot detta förslag, och vi kommer att med näbbar och klor försvara den svenska modellen, i denna kammare och i kamrarna i Strasbourg och Bryssel.

Prot. 2019/20:6
18 september

*Debatt med anledning
av budgetproposi-
tionens avlämnande*

Det övergår verkligen mitt förstånd, herr talman, hur majoriteten av de svenska fackförbunden fortfarande står bakom socialdemokratin i Sverige. Jag förstår det inte. Jag är helt övertygad om att majoriteten av dessa fackpampar inte agerar i sina medlemmars bästa intresse utan i någon annans intresse.

Herr talman! Sverigedemokraterna kommer att ta krafttag för att återupprätta lag och ordning, skapa trygghet på gator och torg och stärka den kommunala välfärden. Vi är beredda att göra detta tillsammans med andra partier. Men den här regeringen är uppenbart oförmögen att ta sig an denna stora uppgift.
(Applåder)

Anf. 32 TALMANNEN:

Innan jag ger ordet till finansministern vill jag uppmärksamma kammaren på att vi på läktaren har fått besök av Norges stortingspresident Tone Wilhelmsen Trøen med delegation, som är här på officiellt besök. Jag tycker att vi välkomnar våra norska kollegor med en applåd.
(Applåder)

Varmt välkomna till kammaren i Sveriges riksdag!

Anf. 33 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! En grundläggande moralisk princip för mig och hela regeringen är att man inte ska betala högre skatt på sin pension än på den lön man får när man jobbar. I budgeten för nästa år fortsätter arbetet med att sluta den skatteklyfta för pensionärer som infördes genom Moderaternas jobbskatteavdrag. Faktum är att vi hade slutit klyftan för alla över 65 med denna budget, om det inte hade varit för det sjätte jobbskatteavdrag som röstades igenom vid årsskiftet och skapade en större skatteklyfta än övergångsbudgeten.

Denna nya skatteklyfta för pensionärer hade inte funnits om inte Oscar Sjöstedt och Sverigedemokraterna hade röstat ja till att införa ett sjätte jobbskatteavdrag. Och det är inte första gången Sverigedemokraterna svisker landets pensionärer. Hösten 2014 stoppade ni regeringens första skattesänkning för pensionärerna med de allra lägsta inkomsterna. Inte någon gång under valrörelsen berättade Oscar Sjöstedt, Jimmie Åkesson eller någon annan sverigedemokratisk företrädare att de skulle rösta för ett sjätte jobbskatteavdrag och skapa en ny skatteklyfta för pensionärerna.

Jag skulle vilja veta, Oscar Sjöstedt: Varför röstade ni igenom ett sjätte jobbskatteavdrag utan att pensionärerna fick motsvarande sänkning av sin skatt?

(Applåder)

Anf. 34 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Det ska jag absolut svara på. I det budgetförslag som vi för ganska exakt ett år sedan lade på riksdagens bord hade vi tagit bort hela skillnaden i beskattning mellan inkomst av tjänst och inkomst av pension. Sedan föll ju det förslaget; det vann inte gehör här i kammaren. Det var kanske inte helt otippat, men så blev det.

De två förslag som stod mot varandra i slutvoteringen var alltså regeringens budget och Moderaternas och Kristdemokraternas budget. Efter att vårt eget alternativ hade fallit satte vi oss och tittade på dessa två förslag och konstaterade helt enkelt att M-KD-budgeten tilltalade oss något mer, bland annat för att man gick fram med större skattesänkningar för pensionärerna än vad regeringen gjorde i sitt budgetalternativ. Det var en sak som tilltalade oss i Moderaternas och Kristdemokraternas budgetförslag.

Hade jag fått bestämma hade det inte funnits någon skillnad över huvud taget. Nu får jag inte bestämma, men jag kan i alla fall tycka. Jag kommer även i år att lägga ett förslag på riksdagens bord, där vi tar bort hela skatteskillnaden mellan tjänst och pension. Om detta är en brinnande fråga för finansministern kan hon uppmana sin riksdagsgrupp att rösta på mitt budgetförslag i stället.

(Applåder)

Anf. 35 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Faktum kvarstår: Sverigedemokraterna har två gånger, en gång under förra mandatperioden och en gång under denna mandatperiod, röstat på ett sådant sätt att skatteklyftan för pensionärer blir större än den skulle ha varit utan den knapptryckning som du är ansvarig för, Oscar Sjöstedt. På hösten 2014 stoppade ni en skattesänkning för pensionärerna, och i december 2018 valde ni att vidga klyftan i förhållande till det som låg på riksdagens bord. Det är så Sverigedemokraterna röstar när de har chansen. De säger nej till skattesänkning och vidgar skatteklyftan – det är så Sverigedemokraterna trycker i praktiken. Detta har Sveriges pensionärer fått känna av två gånger.

(Applåder)

Anf. 36 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Vad är mest relevant för en pensionär, eller för en löntagare för den delen? Är det effekterna på den egna plånboken? Ja, förmodligen. Finansministern pratar om klyftor. Jag tycker att klyftan ska bort, men det är uppenbart att finansministern är nöjd om alla har jättehög skatt och knappt får behålla något alls av sin inkomst, bara det är lika för alla. Får jag bestämma tar vi bort klyftan helt och hållet, men det är också viktigt att vi kan sänka skatten för exempelvis pensionärerna, som vi talar om nu.

Är detta viktigt kan man rösta på det budgetförslag som jag kommer att lägga på riksdagens bord om ungefär två veckor. Där kommer det inte att finnas någon klyfta. Men ibland hamnar vi i situationen att vårt förslag faller och vi har två förslag kvar. I detta fall var det så enkelt att det förslag som Moderaterna och Kristdemokraterna presenterade var bättre, bland annat av skälet att det innehöll lägre skatt för pensionärer än det förslag som finansministern presenterade. Det var därför vi i vår riksdagsgrupp valde att rösta som vi gjorde. Det är ganska enkelt.

(Applåder)

Anf. 37 EMIL KÄLLSTRÖM (C):

Herr talman! Världens modigaste människor återfinns just nu i Hongkong. Några av världens just nu modigaste unga människor står upp för demokrati och mänskliga rättigheter.

I en annan del av världen attackerades för några dagar sedan ett av världens största oljeraffinaderier i vad som troligen var en drönarattack. Omedelbart påverkas världsmarknadspriset på olja. Minuter och timmar senare kan vi när vi tankar våra bilar utläsa vad som har hänt genom pris-höjningar vid pump.

Här i vår närhet har det de senaste månaderna stått alltmer klart att Tyskland, som har varit Europas draglok de senaste åren, håller på att sakta in. Sveriges största handelspartner balanserar farligt nära recessionens brant.

Dessa tre skeenden kan alla läggas till den redan ganska långa listan över osäkerhetsfaktorer när det gäller hur världsekonomin utvecklas framgent: Brexit, handelskriget mellan primärt Kina och USA och politisk och ekonomisk oro i både södra Europa och Sydamerika.

Allt detta påverkar världsekonomin på kort och lång sikt, och det påverkar oss också här hemma i Sverige. Det påverkar jobben, privata investeringar och – direkt och indirekt – varje aspekt av hur vårt samhälle fungerar.

I denna kammare, herr talman, finns det 349 ledamöter från åtta partier. Vår enskilt viktigaste gemensamma uppgift är att rusta Sverige starkare för att klara orostider, såväl ekonomiska som andra.

Herr talman! Den budget vi i dag debatterar är en försvars- och säkerhetsbudget. Denna budget innehåller satsningar som stärker trygghetens själva fundament.

En stats viktigaste uppgift är ju alltid att garantera medborgarna frihet och trygghet, säkerhet, från såväl externa som interna hot. Men låt oss vara ärliga: Det har funnits ett rejält mått av slapphet i synen på Sveriges försvar och rättsväsen de senaste åren och decennierna.

Denna budget tar stora steg ifrån detta. Hela rättskedjan stärks, med tillskott till polis, åklagare, domstolar, kriminalvård och tull. När vi behöver sätta hårt mot hårt mot gängen och punktmarkera, lagföra och låsa in individer som helt svurit sig fria från samhällets normer, när vi – om jag ska vara helt frank – måste försvara det goda mot det onda, är mer resurser och befogenheter helt och hållet nödvändiga. Vi tar höjd för det i denna budget.

Vad gäller försvarsekonomin skriver vi med denna budgetproposition historia. De tillskott som nu aviseras efter Försvarsberedningens process är den största förstärkningen av försvaret sedan 1960-talet. Ökningar på 5 miljarder årligen innebär att vi inom kort kommer att nå försvarssatsningar på 1,5 procent av bnp – ett bra steg på vägen mot Centerpartiets långsiktiga ambition att nå Natos gemensamma målsättning om 2 procent av bnp.

Här vill jag passa på att ge ett erkännande till förra årets budgetmotion från Moderaterna och Kristdemokraterna. Också den gav försvar och rättsväsen ordentliga tillskott. De tillskott som nu görs överstiger de ambitionshöjningar som då skedde. De dokumenten, det som gjordes för ett år sedan och det som görs nu, innebär totalt sett ett nytt läge och en ny spelplan för dessa en stats helt fundamentala uppgifter.

Herr talman! Den budget som i dag lagts på riksdagens bord är en budget för hela landet. Förstärkningar när det gäller bredband, regionala järnvägar och enskilda vägar är alla exempel på satsningar på landsbygdens förutsättningar i form av handfast infrastruktur.

Denna budget erkänner också den skatteklyfta som finns mellan framför allt våra små landsbygdskommuner och riket i snitt när det gäller hur mycket kommunalskatt man betalar varje månad. I regel gäller tyvärr sambandet att ju befolkningsmässigt mindre kommun man bor i, ju längre avstånd man har och ju sämre samhällsservice man får, inte minst den statliga, desto högre kommunalskatt betalar man. Vi tar nu steg för att utjämna denna orättvisa genom sänkt skatt i stödområdena A och B, det vill säga stora delar av norra och västra Sverige.

Det finns de i denna kammare som tycker att en skattesänkning om 1 650 kronor per person och år är för lite. Jag välkomnar verkligen den kritiken, för den kan ju inte innebära något annat än att fler partier och aktörer nu ämnar flytta fram sina positioner i landsbygdspolitiken. Jag ser fram emot konkurrens på det området. Fram tills att andra partier går från snack till verkstad och börjar leverera kommer jag och Centerpartiet att satsning för satsning, skattesänkning för skattesänkning och budget för budget fortsätta skapa ett Sverige som är i någorlunda och bättre balans än det är just nu. Det är så här det kommer att se ut: en skattesänkning här och en satsning där men totalt sett små steg i rätt riktning.

Herr talman! Det här är en skattesänkarbudget. Totalt sänks skattetrycket med drygt 13 miljarder. De stora förändringarna är den skattesänkning för Sveriges landsbygd som jag precis beskrivit, en justering nedåt av marginalskatten genom värnskattens borttagande, en rejäl skattesänkning för landets pensionärer och en sänkning av arbetsgivaravgifterna för de företag och arbetsgivare som anställer dem som är nya på svensk arbetsmarknad.

Fullt utbyggd handlar sänkningen av arbetsgivaravgifterna om en skattesänkning för svensk företagsamhet på närmare 7 miljarder årligen. Det är viktigt och bra i sig. Men denna skattesänkning innebär också att vi genom borttagna arbetsgivaravgifter ordentligt sänker kostnaden för att anställa den som är ny på svensk arbetsmarknad, oavsett om man är 19 år och söker sitt första jobb eller 42 år och nyligen hitkommen från Syrien och försöker få in en fot på svensk arbetsmarknad. Detta är människor som i dag inte är en del av vår arbetsmarknad eller vår samhällsgemenskap, som kommer att få en enklare väg in i arbete. Det är viktigt, och det är en problematik som är större än bara skattesänkningar. Det handlar om utbildning och om politiken för företagare, de som skapar jobben. Men vi kan inte blunda för att vi måste sänka kostnaderna för att anställa dem som i dag inte kommer in på arbetsmarknaden.

Jag kallar det en skattesänkarbudget, och jag anser att det finns ett egenvärde i att sänka det svenska skattetrycket. Det är bra i sig, då lägre skatter innebär att folk och företag får behålla mer av sina egna resurser och sina egna pengar. Men det handlar också om att genom en klok utformning av skattesänkningarna åstadkomma ökad ekonomisk aktivitet i form av fler företag, fler växande företag, fler jobb och fler arbetade timmar. Kloka skattesänkningar innebär att den totala kakan växer. Det är bra.

Herr talman! Trots denna budgets status som skattesänkarbudget finns det också utrymme för viktiga satsningar.

Utöver redan nämnda satsningar på försvar och rättsväsen finns i denna budget viktiga satsningar på utbildning och förstärkningar för kommuner och regioner, viktiga satsningar på jämställdhet och vård och inte minst en viktig satsning för att motverka barns och ungas psykiska ohälsa.

Vi prioriterar även en rejäl klimat- och miljöbudget, till omfånget den största Sverige någonsin sett. Här skulle jag vilja lyfta fram ett antal satsningar som är extra viktiga.

När vi nu ska ställa om fordonsflottan, när fler och fler fordon – såväl privata bilar som i förlängningen tung trafik – kommer att gå på el, måste vi se till att elfordon går att nyttja i hela landet. Därför är det klokt att satsa på laddstolpar och en infrastruktur för dessa som byggs ut i hela vårt land. De vita fläckar som i dagsläget finns ska tas bort.

Det är också därför vi driver på för att nyttja vår skog på ett bättre och rimligare sätt. Självklart ökar acceptansen för en offensiv klimatpolitik och en offensiv miljöpolitik om det är svenska råvaror, svenska företag och svenska jobb som levererar den utvecklingen.

Det är också därför den så kallade överindexeringen inte tillåts slå igenom när det gäller beskattningen av drivmedel. Vi måste klara av balansen mellan offensiv klimatpolitik och folklig acceptans för densamma. Vi bär på båda dessa värden. De är en del av vårt partis DNA, och jag tycker att vi har landat de olika intressena på ett bra sätt i denna budgetproposition.

Herr talman! Trots alla kloka satsningar är det mesta ogjort. Det är fascinerande, för denna budget har precis presenterats och kommer inte att börja gälla förrän vid årsskiftet. Ändå diskuterar vi vad som ska in i nästa budget.

Vi ser behov av ytterligare förstärkningar av kommunsektorn. Den kommer att behöva fyllas på med ytterligare medel. Vi ser fortfarande behov av att ta tag i de grundläggande strukturbehov som Sverige har. Vi måste modernisera arbetsmarknaden och bostadsmarknaden. Vi tar ett antal viktiga steg i denna budget. Det pågår processer parallellt med denna budget. Utredningar är på plats när det gäller den nya arbetsmarknadspolitik och den nya bostadspolitik.

Det är helt enkelt så när det gäller de gemensamma satsningar som vi 349 ledamöter i åtta partier måste ta tag i att de allra flesta är ogjorda, men den här budgeten tar viktiga steg i rätt riktning.

(Applåder)

Anf. 38 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Den här riksdagen lägger totalt sett ungefär 75 miljarder varje år på arbetsmarknadspolitik. Trots det har vi stora problem när det gäller matchning och arbetskraftsbrist. Politiken är inte bara dyr; den är också ineffektiv.

Jag vill passa på att gratulera den nya arbetsmarknadsministern, som snart lämnar salen, till uppdraget. Men jag kan bara konstatera att Arbetsförmedlingen inte behöver mer pengar. Det är inte det som är problemet med Arbetsförmedlingen, utan problemet är att man behöver effektivitet och bättre organisation.

När man tittar på de neddragningar vi gjorde i budgeten för 2019 ska man komma ihåg att det var den näst största budgetpost som Arbetsförmedlingen någonsin haft när det gäller arbetsmarknadspolitik och insatser.

Nog om det. Jag ska citera en centerpartistisk riksdagsledamot. Han har sagt att tiden och utvecklingen har sprungit förbi byråkratiska kolosser som Arbetsförmedlingen. Vidare har han sagt: Att en enda gigantisk koloss ska lösa alla problem på ett bra sätt är fel tänkt. Arbetsförmedlingen klarar inte sitt uppdrag.

Orden är Emil Källströms! Men samma Emil Källström ger nu Arbetsförmedlingen mer pengar och nya uppdrag. Senaste uppdraget är att utforma, sjuksätta och administrera intensivvården, som Centerpartiet vill göra till sin stora integrationssatsning.

Om det var fel tänkt förut, varför är det rätt tänkt nu, det vill säga att en gigantisk koloss ska få mer pengar till att vara med och lösa ett av vår tids största samhällsproblem?

Anf. 39 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Herr talman! Jag kan försäkra Elisabeth Svantesson om att de allra flesta som jobbar med politikområdet inte tycker att de får för mycket pengar. De tycker tvärtom att de får alldeles för lite pengar. Bulken av de nedskärningar som skedde i och med M-KD-budgeten ligger faktiskt kvar.

Vi har varit mycket kritiska mot stora delar av den svenska arbetsmarknadspolitiken under lång tid. Vi har haft offensiva förslag på att ställa om, effektivisera och också minska omfånget. Det främsta sättet detta har mynnat ut i är det som nu pågår, det vill säga den totala omgörning av arbetsmarknadspolitiken och Arbetsförmedlingens organisationsstruktur och arbetssätt som vi är mitt upp i just nu. Vi får ofta kritik för att det går för snabbt, att det görs alldeles för drastiskt och att reformerna är för stora.

Jag vet inte riktigt vad Elisabeth Svantesson egentligen kritiserar oss för, men det vi gör i budgeten är att ge Arbetsförmedlingen något mer pengar. Vi fyller till exempel på området stöd och matchning så att man ska klara av den enorma omgörningen på ett rimligt sätt så att den inte alltför mycket går ut över de arbetssökande. Jag kan verkligen lugna Elisabeth Svantesson att den gamla Arbetsförmedlingen inte kommer att finnas kvar, utan den kommer att göras om i grunden i enlighet med vad vi i allianskontext har varit hyfsat överens om borde göras och har drivit i riksdagen under ett flertal år. Det arbetet pågår just nu.

Nu ges ett mindre tillskott så att det arbetet ska göras så bra, snabbt och klokt som möjligt. Men en stor del av effektiviseringarna ligger kvar. Det är klokt att även i fortsättningen effektivisera den svenska arbetsmarknadspolitiken eftersom det fortfarande finns delar av den som är för dyra och för dåliga.

Anf. 40 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Emil Källström ägnade två minuter åt att inte svara på frågan. Min fråga var enkel: Om Emil Källström ena dagen tycker att det är en gigantisk koloss som inte klarar sitt uppdrag, varför ger Emil Källström nya uppdrag i en så viktig fråga som integration? Den frågan fick jag inte svar på.

Nu säger Emil Källström att jag inte ska oroa mig. Jag oroar mig. Jag och vi moderater anser att Arbetsförmedlingen behöver effektiviseras, göras om och reformeras. Men nu är det en enorm stress. Man ser en konjunkturnedgång, och man vill snabbt införa lagen om valfrihet. Vad jag vet är det bara ett enda parti i riksdagen som vill ha den, nämligen Centerpartiet. Det oroar mig eftersom det kommer att bli problematiskt.

Svar på frågan fick jag inte. Varför får myndigheten ett nytt uppdrag, intensivvård om integration, om myndigheten är så dålig – som Emil Källström själv har sagt – på att genomföra den typen av uppdrag?

Anf. 41 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Herr talman! Svaret är enkelt. Vi måste klara av att göra flera saker samtidigt. Vi behöver snabba på integrationsprocessen. Intensivåret innebär att en del av dem som kommer till vårt land ska få ta del av validering, språkkunskaper och samhällsintroduktion betydligt snabbare än i dag. Det arbetet måste sätta igång.

Fram till dess en ny struktur kommer på plats är Arbetsförmedlingen den naturliga hemvisten för detta, precis som under allianstiden när vi lade stora delar av integrationspolitiken på Arbetsförmedlingen eftersom det var den del av den statliga myndighetsfloran som kunde hantera den bäst här och nu. Det kommer sannolikt att förändras när strukturen förändras.

Man kan inte tycka allt samtidigt, Elisabeth. Man kan inte tycka att förändringen går för snabbt och samtidigt tycka att myndigheten får för mycket pengar men att det inte ska läggas på nya uppgifter på den. Kritiken hänger inte riktigt ihop.

Det vi nu gör är ett stort omtag, men samtidigt måste integrationen fungera.

(Applåder)

Anf. 42 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Förra mandatperioden höjdes bensinskatten varje enskilt år; 28 öre, 60 öre, sedan 24 öre till och sedan med ytterligare 30 öre. Just det här var, herr talman, såklart inte ledamoten Källströms fel. Det vill jag inte påstå på något sätt.

Det som däremot sker den här mandatperioden är ledamoten Källström i högsta grad ansvarig för. Utan Centerpartiets stöd kommer inte regeringens budgetproposition att passera riksdagens kammare. Så enkelt är det.

Över 60 procent – eller däromkring – av bensinpriset utgörs i dag av skatt. I och med denna budget går man fram med ytterligare höjningar av skatten genom att återinföra den så kallade överindexeringen av bensinskatten, vilket gör att skatten kommer att öka varje enskilt år även under resten av den här mandatperioden.

Min fråga är enkel: Varför är det angeläget för ledamoten Källström att göra det dyrare för alla dem som har långa avstånd att ta sig fram och tillbaka till jobbet, inte minst för dem som bor utanför tätort?

Anf. 43 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Herr talman! Jag måste ha varit otydlig i min replik mot Svantesson och det jag sa i mitt anförande. Det som nu sker är att den så kallade överindexeringen inte slår igenom. Detta sker genom att vi tar ett grepp som innebär att statens inkomster minskar med 900 miljoner jämfört med vad som annars hade varit fallet. Detta innebär att det inte blir någon skattehöjning annat än inflationsjustering, som har skett i varje budget sedan 1994, vid pump.

Det är ingen hemlighet att Centerpartiet har varit med och dragit i detta eftersom vi inte vill ha den automatiska skattehöjningen. Vad som händer i kommande budgetar vet ingen, allra minst Oscar Sjöstedt. De är föremål för fortsatta förhandlingar, men möjligen skulle det vi har presenterat i denna budget kunna vara någon form av ledning.

Svaret är enkelt. Vi ser ett litet – nära noll – utrymme att diskretionärt höja drivmedelsskatterna så som läget nu är givet kronan och givet osäkerheten i omvärlden, för att vi vill ha en landsbygds politik som håller ihop och för att vi vill ha landsbygdens folk med oss i klimatomställningen. Så enkelt är det.

Centerpartiet har skrivit i Aftonbladet, och jag trodde att den faktiska förda politiken var klar vid det här tillfället.

Låt mig vara ännu tydligare ännu en gång. Det sker ingen skatthöjning på bensin eller diesel nästa år. Detta är tack vare de grepp som tas i budgetmotionen.

(Applåder)

Anf. 44 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Det var någon som beskrev skatteomanövern som ledamoten Källström pratar om som att gräva en grop, fylla igen den och sedan peka på gropen och anmärka på hur duktig man har varit på att fylla igen gropen.

Let me rephrase. Kommer överindexering av bensinskatten, som vi tog bort tillsammans med Moderaterna och Kristdemokraterna, att återinföras? Ja eller nej. Vad blir effekten av återinförandet mot slutet av mandatperioden? Blir effekten av just denna budgetproposition – vi glömmer bort drönare i Jemen och Saudiarabien – att bensinpriset ökar eller minskar?

Det var en enkel fråga – två frågor, till och med tre enkla frågor! Ledamoten Källström är en klok person, så han kan hålla många tankar i huvudet samtidigt. Det är jag övertygad om.

Herr talman! Avslutningsvis vill jag säga att i min värld finns absolut ingen naturlag någonstans att skatten ska indexeras – över huvud taget, vare sig överindexeras eller indexeras.

Anf. 45 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Herr talman! Jag ska försöka vara lika glasklar som kollegan Sjöstedt.

Det som sker i budgeten är att bensin- och dieselskatten justeras efter inflation. Det var det som hände i M-KD-budgeten, som Sjöstedt röstade för för ett år sedan.

Någon måtta på dimridåer får det vara. Skälet till att vi över huvud taget har denna diskussion är att lagstiftningen om den så kallade överindexeringen ligger kvar efter den budgetmotion som röstades igenom av Sverigedemokraterna. Den togs inte bort, utan den pausades. Ni gjorde förra året vad vi gör nu. För er innebar det 17 öre i inflationsjustering. I vårt fall innebär det 15 öre. Det kan vi skylla på Ingves mer än någon annan.

Frågan kommer att återkomma. Det finns lite olika viljor i kammaren för politikområdet. Jag är helt övertygad om att det kommer att vara en dragkamp, och de dragkamperna brukar Centerpartiet vara på landsbygdens sida. Så kommer vi också att vara om ett år.

(Applåder)

Anf. 46 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr talman! Emil Källström verkar både stolt och nöjd. Det ska väl till ett samarbete med Socialdemokraterna för att man i Centerpartiet ska

bli det. Fröjden över att öka den ekonomiska ojämlikheten och underfinansiera välfärden är påtaglig. Frågan är om de är lika nöjda i centerstyrda Sala, Lindesberg eller Nordmaling, där besparingarna rullar fram.

Eftersom Emil Källström inte verkar ha tagit del av de besparingar som planeras tänkte jag ta upp en del av dem.

I Sala ökar antalet elever men inte skolbudgeten. Man ska spara motsvarande 50 lärartjänster.

I Örebro ska det sparas motsvarande 140 lärartjänster i skolan.

I Huddinge ska det sparas motsvarande 60 barnskötare i förskolan.

I Lindesberg görs besparingar på 50 miljoner i skola, barnomsorg och socialnämnd. Det motsvarar 100 tjänster.

I Nordmaling läggs äldreboenden ned. Demensboendena är redan stängda.

I Örnsköldsvik planeras bland annat för besparingar med förslag om att stänga mindre skolor, nattis, kulturskolan och fritidsgårdar.

Dessa kommuner, och många fler, genomför alltså stora besparingar, och de är styrda av Centerpartiet. Detta är beslut som påverkar människors tillgång till välfärden. Barn, unga och äldre påverkas direkt. De anställda tvingas stressa mer och får mindre tid för varje enskilt barn och varje enskild äldre.

40 kommuner beräknas höja skatten. Det är fler än under finanskrisen. 100 beräknas gå med underskott, men besparingarna kommer bara att fortsätta rulla fram. Den här regeringen kunde ha motverkat besparingarna genom att kraftigt höja statsbidragen men valde att prioritera skattesänkningar för de rikaste, att sänka arbetsgivaravgifter för McDonalds och RUT-bolag och att ha en massa avdrag – bidrag – för trädbeskärning och privat städning i Djursholm och Danderyd.

Hur har Emil Källström tänkt att kommunerna ska finansiera välfärden – genom crowdfunding eller?

Anf. 47 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Herr talman! Min hemkommun Örnsköldsvik styrs inte av Centerpartiet och har inga planer på att lägga ned mindre skolor. Ska man slira på sanningen får man ta ett annat exempel än min egen hemkommun, för jag har faktiskt hyfsad koll på vad som händer där.

Centerpartiet tar oerhört allvarligt på den utmaning vi har på lokal och regional nivå. Det är där bulken av välfärdsutmaningar de kommande åren finns, och det är där vi måste fylla på med ytterligare medel på flera olika sätt. Vi måste öka skatteintäkterna på lokal och regional nivå genom att fler får ett arbete att gå till genom en klok jobbpolitik. Vi kommer att behöva jobba med digitalisering och effektivisering. Vi måste få upp produktivitetens utvecklingen i den offentliga sektorn. Men det handlar också om ökade statsbidrag. Det är solklart.

Den trappa som nu ligger med ökade generella statsbidrag om minst 5 miljarder per år är golvet, inget annat. Det kommer att behövas ytterligare tillskott. Det görs också ytterligare tillskott redan i den här budgeten. Totalt är det drygt 8 miljarder.

Det som dessutom görs är att vi rensar bort en del av Vänsterpartiets gamla kvarlevor med specialdestinerade bidrag som göder administration, alltså att man ska söka, få och rapportera, och om man har gjort något fel blir man återbetalningsskyldig. Små kommuner använder över huvud taget

inte den här dyra och dåliga socialistiska politiken. Där rensar vi ganska ordentligt.

Ingen kan anklaga oss. Vi är faktiskt det främsta kommunpartiet i svensk politik just nu. Vi är med och styr i alla landsting utom två. Vi styr i 70 procent av kommunerna. Jag vet mycket väl vad mina kommunpolitiker vill. De vill ha ökade generella statsbidrag, och det kommer vi att leverera i budget efter budget. Det vi nu har lagt ut är golvet, inget annat.

Detta är oerhört viktigt. Men för att finansiera det på lång sikt behöver man en jobbpolitik som håller ihop. Vänsterpartiet kommer säkert att presentera ett budgetalternativ med lite mer pengar här och nu, men när man förstör för företagsamheten och jobben blir det heller ingen välfärd.

(Applåder)

Anf. 48 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr talman! Emil Källström menar alltså att sänkta arbetsgivaravgifter för McDonalds och RUT-bolag är framtiden för att säkra välfärdens finansiering. Jag tycker att det är en mycket märklig tolkning.

De statsbidrag som Emil Källström är väldigt upprörd över och som Vänsterpartiet fick igenom var till exempel 2 miljarder i riktat stöd till äldreomsorgen för att man skulle kunna anställa fler. De är borta nu. Det var för att sexåringar skulle kunna lära sig simma. Det är borta nu. Så viktiga är sådana frågor för Centerpartiet. Jag beklagar det, för dessa statsbidrag hade behövts.

De 5 miljarder ni säger att ni har lagt som golv är betydligt mindre än vad ni satsar på sänkta arbetsgivaravgifter för McDonalds eller på att sänka skatten för högavlönade i Danderyd och Djursholm, Emil Källström.

De små landsbygds kommunerna kan inte höja skatten mer. De behöver kraftigt höjda statsbidrag, men det som nu kommer att ske är stora besparingar.

I Örnsköldsvik styr Socialdemokraterna med stöd av Centerpartiet. De besparingar jag tog upp kommer från personer boende i Örnsköldsvik, så Emil Källström kanske ska kolla lite vad som händer där hemma. Det verkar behövas.

Anf. 49 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Herr talman! Det är ett härligt självförtroende från Ulla Andersson att hon tror att hon kan berätta för mig vilka som styr och på vilken grund i det kommunfullmäktige som jag sitter i. Centerpartiet är inte med i styret. Så enkelt är det.

(ULLA ANDERSSON (V): Med stöd, sa jag.)

Det stämmer inte heller.

Vänsterpartiets pressmeddelandepengar från förra mandatperioden löser inga riktiga problem. Det göder administration och byråkrati. Små kommuner använder inte detta. Det är med fröjd som man bakar ihop detta till större, mer generella satsningar som verkligen stärker kommunerna och innebär att medlen kan nyttjas på det sätt man finner lämpligt. Så jobbar vi med effektivitet och resurstillskott.

Prot. 2019/20:6

18 september

*Debatt med anledning
av budgetpropositionens
avlämnande*

Detta kommer vi att fortsätta med. Det kommer att öka de generella satsningarna för varje budget som jag är med och lägger fram under den här mandatperioden. Det är riktiga pengar, till skillnad från Vänsterpartiets numera pressmeddelade pengar, och det är det som kommunerna behöver. (Applåder)

Anf. 50 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Herr talman! Först vill jag tacka för erkännandet från Emil Källström och konstatera att det var ett trevligt erkännande.

Jag kom av mig lite här när du pratar om pressmeddelandepengar, Emil Källström. Då tänker jag på den strida ström av pressmeddelanden med minisatsningar som olika partier som ingår i januarisamarbetet har ströslat ut den senaste tiden. Därför kom jag av mig lite grann.

Jag tänkte återknyta till något vi talade om i våras, nämligen problemet med januaripartiernas hyresrättsfixering. Partierna tvingar så att säga på varandra reformer för bostadsmarknaden som har tre saker gemensamt: Värdet av dem kan ifrågasättas, något annat parti i januariöverenskommelsen ogillar dem och de rör bara hyresrätter.

Det är marknadshyror i hyresrätter, förstås. Det är mångmiljardsatsningar på de byggsubventioner som Emil Källström enligt egen utsago hundratals gånger har dömt ut som ineffektiva. Så har vi lagen om att kunna fångsla människor som i desperation köper ett hyreskontrakt svart. Det rör också hyresrätter.

Samtidigt får allt färre med normala, stabila inkomster möjlighet att ta sig in på den ägda bostadsmarknaden. Detta talade vi om i våras. Förstahängsköpare stängs ute i kommun efter kommun och drivs in i de dyrare hyresbostäderna samtidigt som byggandet viker.

Jag efterlyste reformer då, och Emil Källström lovade ett högt reformtempo på det här området. Han sa: Självklart kommer vi att göra allt för att få reformerna på plats så fort som möjligt!

I budgeten noterar jag två saker på det här området. Den första är att regeringen ska samla alla aktörer. Den andra är att man ska återinföra uppskovstaket, om än på en högre nivå. Den första åtgärden har karaktär av en politisk regndans. Den andra är en åtgärd som, om något, minskar rörligheten på bostadsmarknaden och faktiskt försvårar det ägda boendet.

Då är min fråga: Hur ska man förstå detta försök att kompensera låg reformtakt med fel riktning?

Anf. 51 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Herr talman! Jag fick först ett tack för erkännandet. Jag får väl tacka för tacket. Jag tycker att det är viktigt att poängtera när andra gör bra saker. Den budget som M och KD fick igenom innehöll många bra satsningar. Det var försvar, rättsväsen och jobbskatteavdrag. Det är saker som vi har kvar i den här budgeten och som gör Sverige på marginalen lite bättre. Det är bra, oavsett varifrån det kommer.

Jag vill också passa på att avsvära mig ansvaret för den kommunikationsplanering som har gjorts. Det är inte mitt fel, och jag tänker heller inte berätta vems fel det är. Men detta får vi ta med oss. Det är många som påpekar just det som också Jakob Forssmed påpekar, nämligen den lite splittrade budgetkommunikationen.

När det gäller bostadsmarknaden och förändringar där kommer diskussionen att bli något av en upprepning från i våras. Så mycket har inte hunnit hända under sommaren. Den process utöver budgetdokumenten och januariavtalets olika punkter som jag sätter mitt största hopp till när det gäller bostadspolitiken är arbetet med en skattereform.

Jag vet, Jakob Forssmed vet och de flesta vet att det arbetet inte är operativt än. Den processen är inte igångsatt. Detta ska göras under mandatperioden – ju förr, desto bättre. Och det är fullständigt omöjligt att diskutera svensk skattepolitik utan att en stor del av diskussionen handlar just om skatter som kringgärdar boendet – ägande, köpande och säljande av bostäder. Här behövs det tag för en bättre fungerande bostadsmarknad.

Vi har väldigt många gemensamma nämnare här. Jag hoppas att de gemensamma tagen också kommer att utmynna i en bred överenskommelse om skattepolitiken, inklusive bostadspolitiken.

Anf. 52 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Herr talman! Ja, här får vi ytterligare ett exempel på detta samarbete: Det är någon annans fel. Nu är det budgetkommunikationen som någon annan så att säga får ta ansvar för. Jag är egentligen inte så bekymrad över den splittrade kommunikationen. Jag är mer bekymrad över den splittrade budgeten, men det är en annan sak.

Emil Källström har i grunden rätt. Jag vänder mig till Emil Källström eftersom jag vet att Centerpartiet är engagerat i frågan om eget ägande och att Centerpartiet tycker att det här är viktigt. Detta är en fråga där vi länge har haft en gemensam hållning. Emil Källström är en klok person, som tycker att det är en viktig fråga. Jag är helt övertygad om detta. Det är därför jag är lite på här.

Samtidigt tycker jag att det blir problematiskt att låsa fast allting vid denna skatteöversyn. Då blir ju ingenting gjort på en massa år. Det är unga människor, förstagångsköpare, här och nu som inte får chansen att komma in.

En översyn av kreditrestriktionerna kan gå fortare. Man kan se över bolånetaket. Om man är rädd för att lösa upp restriktionerna för hela kollektivet kan man se över möjligheten, som många länder i vår omvärld gör, med startlån för förstagångsköpare. Det finns mycket att göra bortom skatterna. Det behöver inte vänta så länge.

Anf. 53 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Herr talman! Låt oss föra till protokollet att jag tycker att också Jakob Forssmed är klok.

I Riksbankskommittén, som både jag och Forssmed är en del av, konstaterade vi gemensamt att en fråga måste gå lite snabbare. Det var frågan om kontanthantering. Där gick nämligen utvecklingen snabbt åt fel håll. Det vi då gjorde, alla partier tillsammans, var att vi kom överens om de frågorna först och skickade iväg ett delbetänkande.

Jag tycker inte att vi ska utgå från att alla frågor ska låsas till ett slutdatum när vi börjar diskutera skatter. Finns det gemensamma pragmatiska vägar framåt om till exempel delar av bostadspolitiken måste vi kunna agera på ett sådant momentum.

Vi pratar lite om påvens skägg, givet att processen inte är igång än. Jag hoppas att processen kommer igång så fort som möjligt, att ansvarstagande partier deltar pragmatiskt i detta och att vi löser ett antal av Sveriges problem. Det är därför vi är här, antar jag.
(Applåder)

Anf. 54 ULLA ANDERSSON (V):

Herr talman! Sedan Stefan Löfven valdes 2012 har Socialdemokraterna eftersträvat detta samarbete med Centerpartiet och Liberalerna, så politiken i denna budget är något som Socialdemokraterna har valt.

Det är väl bara att gratulera den ekonomiska eliten. Det var ni som vann. Denna budget är er. Nitlotten drog undersköterskorna, de ekonomiskt utsatta, de sjuka, barnen i förskolan och de gamla i hemtjänsten. Tyvärr är den här regeringen inte er regering.

Att bygga ett samhälle som håller ihop kräver såklart politiska reformer, politisk vilja och politiska prioriteringar. Att målet för denna budget inte har varit ett samhälle som håller ihop framgår mycket tydligt. En liten ekonomisk elit ska få det ännu bättre medan undersköterskans rop på värdiga villkor klingar ohörda.

Dagen efter undersköterskeupprorets demonstrationer mot orimliga arbetsvillkor kunde vi läsa rubriken: Höginkomsttagarna skattejublar. Undersköterskorna vill ha ett arbete de orkar med och där kroppen och hjärnan håller. De vill ha tid att utföra sitt arbete på det sätt som behövs för att möta de äldres behov av omsorg och vård. De vill ha rimliga arbetstider så att de kan ha en fungerande fritid. Det kan tyckas vara skäligena villkor. Men på landets äldreboenden är sjukfallen nästan dubbelt så många som på övriga arbetsmarknaden. I hemtjänsten i Luleå förväntar sig arbetsgivaren att hemtjänstpersonalen ska fixa viktig dokumentation i obefintliga pauser samtidigt som de i sina scheman varken har kör- eller gångtider inlagda. Vi har ett förskoleuppror, ett skoluppror och ett undersköterskeuppror på grund av välfärdens underfinansiering. Och på grund av underfinansieringen är det alltför få som orkar vara kvar i jobbet. De flyr snarare därifrån.

I Socialdemokraternas Sverige sliter kvinnorna ut sig i välfärden medan högavlönade och välbeställda män får stora skattesänkningar.

Drygt 6 miljarder kostar skattesänkningarna för höginkomsttagarna. 5 miljarder i generella statsbidrag får landets alla 290 kommuner och 20 regioner dela på. Viktigare än så är inte de nödvändiga verksamheterna inom vård, skola och omsorg. Där får de anställda, oftast kvinnor, lågavlönade och med stort ansvar, fortsätta att bära välfärden på sina axlar. Utslitna kroppar och hjärnor blir priset de får betala för att de tar det ansvar som politiken borde ta.

Ett av överskottsmålets viktigaste syften var att vi skulle klara de demografiska förändringarna. De är här nu, men var är pengarna? Jaha, de gick till Danderyd i stället. Högavlönade män i Danderyd och Djursholm behöver inte demonstrera för att bli hörda. De får vad de vill ändå av det här 73-punktsgänget.

The never ending story om den underfinansierade välfärden försätter sitt tondöva mummel och bryter sönder samhället och sammanhållningen. Ojämligheten gror som maskrosorna har grott hemma i trädgården i somras.

Visst finns det mycket bra i Sverige. Vi toppar många listor, och det kan vi ofta vara stolta över. Men vi toppar också listor som vi aldrig borde toppa. Till exempel har bara Schweiz och Cypern fler superrika per capita i Europa. Vi ligger på topplistan när det gäller den skevaste förmögenhetsfördelningen, och vi har under flera decennier ökat de ekonomiska klyftorna mest bland OECD-länderna.

I Sverige är faktiskt ägarförhållandena som i England under 1600-talet. En av fem svenskar klarar inte en oförutsedd utgift på 12 000 kronor utan att låna. Men vi har fler dollarmiljonärer än antalet invånare i Malmö. Och den tiondel av befolkningen med de största förmögenheterna beräknas äga tre fjärdedelar av den sammanlagda förmögenheten i Sverige.

Men vi har ingen förmögenhetsskatt. Vi har ingen arvsskatt. Vi har en fastighetsskatt som är lika för en herrgård som för ett litet hus. Vi har en bolagsskatt som är otroligt låg, för att inte tala om skattefrälset inom 3:12-reglerna, där riskkapitalister, jurister och Icahandlare betalar betydligt mindre i skatt än en hårt arbetande undersköterska eller byggnadsarbetare. Sverige har blivit skatteparadis för er med mycket pengar. Grattis till er!

Medan bidragen – förlåt, jag menar avdragen – haglar över de rikaste i samhället stänger man demensboenden i Nordmaling. I Vindeln saknas pengar motsvarande 10 procent av budgeten. I Norrköping ska man spara 700 miljoner och i Hudiksvall motsvarande 120 tjänster. Sjuka tvingas leva utan ekonomisk ersättning.

Socialdemokraterna är nog nöjda med sina nya borgerliga partner då de precis som Socialdemokraterna inte vill använda skattesystemet i sig för omfördelning – om det inte är från låginkomsttagare till höginkomsttagare, förstås. Så ojämlikheten traskar på mot ökade orättvisor, växande ekonomisk ojämlikhet och hopplöshet i stället för hopp och framtidstro. De 44 000 barn som år ut och år in lever i familjer där man inte ens har pengar till det mest basala, som mat, hyra, tandkräm och hushållspapper, får konstatera att denna regering inte är deras regering.

McDonalds och RUT-bolagen kan däremot konstatera att det är deras regering. De får nu 6 miljarder per år för att anställa arbetskraft som de ändå skulle ha anställt. Centerpartiet får göra samma misstag som de gjorde förra gången, något mer begränsat dock. Förra gången kostade varje jobb motsvarande fyra jobb. Den här gången kanske det blir två till tre jobb. Ett jobb kan komma att kosta lika mycket som två eller tre jobb. Samtidigt skriker välfärden efter resurser.

Vad dessa unga behöver är en utbildning – en gymnasieutbildning, en yrkesutbildning. Men vi har numera ett antal utbildningsplatser för arbetslösa som är på en nivå som på 1950-talet.

Fru talman! Det går säkert att ta en annan väg. Utvecklingen är ju ingen naturlag. Vi skulle i stället kunna ge unga i fattiga bostadsområden hopp och framtidstro så att de känner att här finns en plats för mig. Här är jag välkommen och behövd. De satsar på mig, och det är jag värd.

Barnfattigdom är ingen naturlag. Genom att bygga socialförsäkrings-system som håller ihop och inte lämnar människor i sticket vid sjukdom, arbetslöshet eller när en olycka sker kan föräldrar och barn få värdiga ekonomiska förhållanden. Behovet av nya gummistövlar eller en ny vinteroverall ska inte behöva leda till en gnagande oro. Ett biobesök eller en liten semestertur under sommarlovet ska inte behöva förbli en dröm utan kunna bli verklighet.

Det går att ge kommande generationer en planet som är beboelig genom att investera i järnväg i hela landet, i kollektivtrafik, i snabbtåg och i energiomställning. Det går att bygga bort det fossila Sverige och bygga det förnybara landet.

Det går att göra så att välfärden omfamnar fler människor och fler områden. Det går att göra så att välfärdens anställda kan få rimliga arbetsvillkor och bra löner. Det går faktiskt att göra så att de skattepengar vi betalar går till det de är avsedda för och inte till Academias och Engelska Skolans ägare. Det går att få slut på vinstjakt i välfärden och på skatteflykt.

Det går också att fördela resurser rättvist för allas vårt bästa. Det går att göra så att de bäst ställda betalar så att de sämst ställda kan få det bättre. Det går att bygga ett jämlikt Sverige. Vi har en gång varit världens mest jämlika land – låt oss bli det igen!

Ekonomisk jämlikhet är nämligen bra för hela landets utveckling, både socialt och ekonomiskt. Det är en förutsättning för hållbarhet. I jämlika samhällen är tryggheten större och den ekonomiska tillväxten högre. Till och med skolresultat och hälsa är bättre. Även jämställdheten mellan kvinnor och män har kommit längre i jämlika länder.

Fru talman! Det där med en politik för ekonomisk jämlikhet kan vi dock glömma den här mandatperioden. I förhandlingsrummet där budgeten tas fram finns ingen strävan efter jämlikhet. Där finns tyvärr enbart den ekonomiska elitens representanter.

Återigen: Grattis till er i Djursholm och Danderyd! Det var ni som vann.
(Applåder)

Anf. 55 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Fru talman! Ulla Andersson är kritisk mot regeringen, tror jag att man kan säga. Bland annat talar hon om att politiken bryter sönder samhället.

Då är min fråga: Är det här ett spel för galleriet? Ulla Andersson är ju den som håller regeringen under armarna. Hon kan köra regeringen av banan och tvinga fram en ny politisk process och en möjlig ny politisk inriktning med större satsningar på vård och omsorg, exempelvis.

Jag är inte överens med Vänsterpartiet i särskilt många frågor, även om vi är överens ibland. Vi är inte överens om företagspolitik och hur man ska driva politik för ekonomisk tillväxt och så. Men vi skulle tillsammans kunna vara emot att den här regeringen får fortsätta. Det skulle vi snart kunna åstadkomma i den här kammaren.

Man undrar lite vad det står på det papper som Jonas Sjöstedt har berättat att vi aldrig kommer att få se. Står det att regeringen lovar att driva en viss politik och att Vänsterpartiet ska få skälla på den politiken under den här mandatperioden? Eller är den kritik som Ulla Andersson riktar här från talarstolen på riktigt?

Anf. 56 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Vänsterpartiet lade ned sina röster vid statsministeromröstningen, precis som Moderaterna gjorde 2014. Då tyckte jag att Moderaterna hade väldigt rätt i att skälla på den regering som då fanns. Det var deras uppgift som opposition.

Jag tycker att Vänsterpartiet har samma rätt att skälla på den här regeringen som Moderaterna hade då. Och nej, Moderaterna och Kristdemokraterna med stöd av Sverigedemokraterna är inte en regering som jag skulle förorda. Självklart får dock den här regeringen stå för sin politik – att de vill öka den ekonomiska ojämlikheten, underfinansiera välfärden och lämna landet skört när lågkonjunkturen nu kommer att rulla in.

Vi är inte beredda på detta bland annat till följd av Kristdemokraternas och Moderaternas budget som slaktade Arbetsförmedlingen och som den här regeringen i stora delar låter ligga kvar. Jag beklagar det.

Det vi behöver göra är ju att samla de rörelser som nu finns runt om i landet där man skär ned på välfärden – undersköterskeuppror, läraruppror och förskoleuppror – och visa att det är nog nu. Vi kan inte fortsätta att ha en underfinansierad välfärd.

Jag tror att denna rörelse kommer att växa sig så stark att vi i valet 2022 kommer att ha en vänstermajoritet i det här landet, och då kommer vi att ha en ekonomisk jämlikhet som växer och en välfärd som får mer resurser. Fram till dess är det en kamp.

(Applåder)

Anf. 57 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Fru talman! Jag konstaterar ändå att jag har hört Vänsterpartiet säga att man är beredda att använda sitt misstroende mot regeringen om de skulle lägga fram förslag om marknadshyror i nyproduktion.

Man kan säga mycket om den reformen, men den bryter inte sönder landet, vilket Ulla Andersson säger att den politik som regeringen nu för gör. Ändå är hon inte beredd att tvinga fram en ny politisk process med en annan politisk inriktning som vi faktiskt inte på förhand kan veta vilken den är. Det är inte så att det med nödvändighet blir de alternativ som Ulla Andersson pekar på som skulle stå mot varandra.

Det är bara en fråga och en fundering kring detta, och då har vi fått ett svar: Vänsterpartiet kommer inte mot bakgrund av den politik som regeringen lägger fram att misstro denna regerings politik fram till nästa val.

Anf. 58 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Vänsterpartiet har sagt att vi är beredda att agera om regeringen gör inskränkningar i LAS eller inför marknadshyror.

Jakob Forssmed tror inte att marknadshyror bryter sönder det här landet. Jakob Forssmed kanske skulle klara av marknadshyror, men jag tänker på alla de undersköterskor, byggnadsarbetare och pensionärer som skulle få hyreshöjningar med flera tusen i månaden. Inte kommer deras inkomster att stiga så att de klarar av den hyreshöjningen.

Jag förstår att Jakob Forssmed inte är så bekymrad över att folk behöver lämna sina hem, men mig bekymrar det djupt. Marknadshyror skulle kasta omkull livet för väldigt många människor. Det är bara att se på de renoveringar som sker nu. Alldeles nyligen kunde vi i tidningen läsa om en pensionär som sa att hans hyra skulle höjas med 4 000 kronor, och det klarade han och frun inte av. De tvingas flytta, men vart? Det finns inga bostäder.

Jag tycker att det är ett stort och allvarligt samhällsproblem, och marknadshyror skulle bara spä på det.

(Applåder)

Anf. 59 JAKOB FORSSMED (KD):

Fru talman! Det är ekonomisk sensommar. Hösten är i antågande. Solen tittar fortfarande fram, men det blir kallare. Mörka moln drar in: handelskrig mellan USA och Kina, brexit, eskalerande konflikter i Mellanöstern och ett EU som inte uppvisar nödvändig handlingskraft.

Vi ser också en växande nationalegoism utmana internationell samverkan. I dess kölvatten ökar polarisering och konflikt. Kampen mot fattigdom och klimatförändringar försvåras. Demokrati och mänskliga rättigheter trängs tillbaka.

Denna nationalegoism påverkar också internationell ekonomi, handel och framtidstro. Dyrare ekonomiska utsikter, konjunkturellt och strukturellt, slår mot ett litet, handelsberoende land som Sverige.

Fru talman! Nu ser vi att sysselsättningen minskar. The Economist uppmärksammar att arbetslösheten nu ökar snabbt i Sverige. Sverige är på 22:a plats, tror jag, i den europeiska arbetslöshetsliga som regeringen till alldeles nyligen hade som mål att Sverige skulle toppa.

Sverige betalar ett högt pris för den passivitetens politik som har bedrivits under lång tid. Utsatta personer på arbetsmarknaden som i högkonjunktur har fått stå i jobbans telefonkö och bara höra ”du behåller din plats i kön” riskerar nu en helt bruten linje. Det blir tyst i luren. ”Det finns ingen plats för dig.”

123 000 personer har väntat olagligt länge på specialistvård eller operation på grund av ett sjukvårdssystem som inte fungerar. ”Det finns inte tid för dig.” Sjuka äldre blir sämre när ensamhet och isolering kryper längs väggarna i väntan på en äldreboendeplats. ”Det finns inte rum för dig.”

Fru talman! Problemen är tydliga. Vårdförvaltningen i Kommunensveige slår larm om orimliga arbetsvillkor. Kommuner brottas med sviktande ekonomi, som kommer att förvärras om konjunkturen viker. Skolmisslyckandena är orimligt många och förstärker utanförskapet. Enkla drömmar – och tillväxt – hotas när vanliga inkomsttagare inte kan få en egen bostad och flytta till det nya jobbet. Den trygghetskris som under lång tid växt i styrka har slagit ut med full kraft. Där blir oskyldiga offer för vapenvåldet, och statens våldsmonopol urholkas när mörkret flyter ut längs våra gator och skuggorna blir längre.

Fru talman! Sverige är ändå ett fantastiskt land med stora möjligheter. Det finns rikedomar, hårt arbetande människor, entreprenörskap, myndigheter som ger samhällsservice och stadga, ljusnande framtider för många, tillit, kärlek och civilsamhällets solidaritet och värme. Den moderata och kristdemokratiska budgeten tillförde stora resurser till vård, polis och försvar samt kommuner. Breda grupper fick sänkt skatt på arbete och pension. Det blev fler utbildningsplatser och borttagen särskild löneskatt för äldre som jobbar, liksom fler äldreboenden. Reformerna har påbörjats – men det räcker inte.

Det finns grundläggande samhällsfunktioner som inte fungerar som de ska, och jag har många gånger här i kammaren pekat på hur tilliten och värmen då kan få svårare att spridas – och hur även tillväxt och affärsmöjligheter kan påverkas negativt när tilliten avtar. Det kan bli mer ”jag och mitt” än ”vi och vårt”. Men ”Förbanna inte mörkret, tänd ett ljus!”, brukar man säga. Rätt så! Politiker har ett ansvar att inte svartmåla och underblåsa rädsla för att sedan kapitalisera på den. Politikens kraft ska användas så att hopp kan växa och ljus förstärkas.

Framtidstro för verkligen Sverige framåt, men det sker inte genom långa regeringsförklaringar om att allt ska bli bättre. Frånvaron av fokus bör heller inte förväxlas med framtidstro. Januaripartiernas budget präglas tyvärr alltför mycket av spridda reformskurar som svarar lite mer mot partiinternas behov och lite mindre mot samhällets behov. Det duger inte, utan nu måste politiken orka rikta sökarljuset dit där det skymmer och lägga sina begränsade resurser på det mest angelägna. Politiken måste få en annan riktning – ja, den måste *få* en riktning.

Där Alliansens signum var en gemensam analys av samhällets problem och ett gemensamt utarbetande av reformer för att möta dem är januaripartiernas propositioner produkter som är präglade av ett slags politiskt påtvingeri där partier ska genomföra politik som de kanske har bekämpat i decennier. Detta leder till en brist på ansvarstagande – man säger: ”Någon annan ville ha den här reformen, inte vi.” Det gäller värnskatt, friår – förlåt, utvecklingstid – familjevecka, ingångsavdrag, arbetsrätt, hyresrättsfixeringen, ja, listan kan göras lång. Ibland tar inte ens de som tryckt igenom de mest radikala förslagen ansvar för dem när de möter verkligheten.

Det finns förstås sådant som är bra i budgeten; det finns satsningar på snabbare integration och språkkunskaper, förbättringar för utsatta äldres ekonomi enligt Pensionsgruppens förslag, förstärkta möjligheter för sjuksköterskor, satsningar på våtmarker och pollinerande insekter. Det är mycket bra. Ambitionen att underlätta för företag så att fler jobb kan växa fram finns också. Men när alla dessa reformbloss har slocknat i natten saknas de stora reformer och resurser som liksom ska lysa vägen för vården. Nu behövs reformer som på kort sikt ger mer resurser till att förbättra primärvården, öka antalet vårdplatser och ge rekryteringsmöjligheter inte minst i glesbygd. Det behöver också tillföras av de nya resurserna. Vi behöver släppa loss kraften i vården och påbörja övergången till en landsingsfri sjukvård.

Samma sak gäller tryggheten. Det duger inte att domstolarna får mindre än hälften av vad de har begärt. Snabba reaktioner behövs, inte minst för unga lagöverträdare, och en satsning måste till för att locka tillbaka poliser som lämnat yrket. Det är ett underbetyg för staten att 14 erfarna poliser i dessa tider använder sitt kunnande för att lösa påhittade brott i dokusåpor i stället för att lockas tillbaka till polisen. Socialtjänsten måste stärkas och få bättre verktyg, vilket polisen också länge har efterlyst.

Fru talman! Vi måste nu få till sociala reformer som förebygger ohälsa och utanförskap även på sikt, motar ensamheten bland barn och äldre och ökar motståndskraften mot psykisk och fysisk ohälsa. Vi måste få miljardsatsningar på äldreboenden och på äldreomsorgens personal, inte minst för att värna deras möjlighet till hälsa och familjeliv. Vård, omsorg, trygghet och skattelättnader för låginkomsttagare och breda grupper måste gå före slopad värnskatt. Men tyvärr blev det tydligt redan i våras, fru talman, att det under den sista förhandlingsnatten är välfärden som får stå tillbaka.

Med 25 miljarder i nya resurser i reformutrymme lägger regeringen 60 miljoner på äldreomsorgen. Samtidigt låter man besparingarna på äldreomsorgen från i våras, på ungefär 300 miljoner, ligga kvar. Med 25 miljarder i reformutrymme får skolan netto 100 miljoner mer. I vården är det något bättre, men det är fortfarande ganska låga summor. Regeringen har 25 miljarder i reformutrymme, och det är bra att den satsning på

kommunerna som var aviserad ligger kvar – men det är bara 580 nya miljoner till kommunerna. Jag tycker att detta illustrerar en oförmåga att prioritera några av de stora utmaningarna för Sverige. Jag tycker inte att det riktigt duger.

Vi var beredda att ta över ledarskapet för Sverige. Nu blev det inte så, men vi står redo varje dag att ta över regeringsmakten. Sverige har många utmaningar och problem, och dessa kommer inte att vara lätta att åtgärda, oavsett regering. Det kommer att ta tid och vara besvärligt, men därför krävs särskild klokskap för att använda resurserna ännu mer rätt, vara mer pricksäker och välja rätt områden. Det handlar om att använda de begränsade resurser man har till sitt förfogande till att göra det som är allra mest angeläget här och nu. Då kan vi gå i närkamp med de samhällsproblem vi ser. Med kloka, fokuserade och kraftfulla reformer kan vi stärka trygghet, välfärd, arbete, öppenhet, idealitet och gemenskap.

Vi kan bygga ett bättre samhälle tillsammans, där politiken gör sin del – för gamla och nya svenskar, i alla gemenskaper som familjer, föreningar, församlingar och företag. Vi kan göra det för ett samhälle där vi inte lämnar någon efter oss men inte heller håller någon tillbaka.

(Applåder)

Anf. 60 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Jag reagerade på det Jakob Forssmed sa om att Kristdemokraterna är beredda varje dag att ta över och regera det här landet. Det betyder, förstår jag, att ni är beredda att göra det med Sverigedemokraternas stöd, Jakob Forssmed.

Jag tyckte att du pratade om skymningspolitik, och jag skulle vilja säga att det väl är Sverigedemokraternas politik om något. I den är människovärdet inte så stort, och man målar ut människor som fiender eller miss-tänkliggör dem och sprider otrygghet. Jag tycker inte att det borde vara en samarbetspartner för ett parti som säger sig stå upp för människovärdet, men Kristdemokraterna verkar ha valt den vägen. Jag beklagar det djupt. Men var det detta Jakob Forssmed menade när han sa att han var beredd att ta över det här landet redan i morgon?

Anf. 61 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Fru talman! Tack för frågan, Ulla Andersson! Vi har en budget i Sverige som antogs i denna kammare i vintras. Den var framförhandlad mellan Moderaterna och Kristdemokraterna och antogs här. Den hade inte förhandlats på något sätt med Sverigedemokraterna.

Jag tycker att det är ett oppositionspartis uppgift att varje dag vara beredd att ta över regeringsmakten och försöka göra det man kan för att lösa de samhällsproblem som finns. Kristdemokraterna har bestämt sig för att prata med alla partier i Sveriges riksdag i enskilda sakfrågor i utskotten, men vi har inget organiserat samarbete med Sverigedemokraterna. Vi har inget budgetsamarbete – och inget planerat regeringssamarbete heller, för den delen – med Sverigedemokraterna.

(Applåder)

Anf. 62 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Vad jag har förstått har Kristdemokraternas partiledare uttalat att man är beredd att samarbeta med Sverigedemokraterna i enskilda

frågor. Därmed har man öppnat dörren för ett samarbete, och Jakob Forssmed vet ju att stöd för ens politik knappast är gratis i förlängningen.

Jakob Forssmed säger att man är beredd att jobba i enskilda frågor och försöka göra det man kan. Vi kan ju ta värnskattnen, som är en väldigt orättvis skattesänkning där framför allt de boende i Djursholm och Danderyd värnas medan de i Dorotea, Nordmaling och Örnköldsvik får betala ett högt pris eftersom välfärden är kraftigt underfinansierad.

Skulle Kristdemokraterna kunna vara intresserade av att jobba för att vi tar bort värnskattnen ur denna budget? Att lägga pengarna på sjukvård och äldreomsorg skulle ju kunna vara något – det skulle det här landet behöva.

Anf. 63 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Fru talman! Kristdemokraterna kommer inte i vårt budgetalternativ att prioritera att avskaffa värnskattnen. Före detta kommer vi att prioritera satsningar på äldreomsorgen, vården och rättsväsendet. De skattesänkningar vi gör kommer att ha en annan skatteprofil, så att fler får del av skattelättnader – fler som sliter och släpar och tar sig till arbetet. På den punkten är detta vår politik och det som vi kommer att gå fram med.

Jag värnar också vår budgetprocess i riksdagen. Det går inte att bryta ut enskilda saker. Jag tycker att det är en god ordning att man tar saker och ting i ett sammanhang. Det är en god ordning, som har tjänat Sverige väl.

Det förvånar mig lite att Ulla Andersson skulle vilja bryta sönder den samlade budgetprocess vi har. Jag tycker inte att det vore en god ordning, och det är inte något jag pläderar för.

Jag har redan förklarat detta för Ulla Andersson i denna kammare: Om Ulla Andersson är beredd att säga att denna regering har förbrukat sitt förtroende och att det borde prövas i kammaren huruvida statsministern åtnjuter förtroende kan vi göra det.

Anf. 64 KAROLINA SKOG (MP) replik:

Fru talman! Klimatkrisen är här och nu; den är inte någon annanstans. Den behöver inte åtgärdas någon annanstans utan nu.

Förra hösten blev det tyvärr svart på vitt att det blir en slakt på miljö- och klimatpolitiken när moderater, kristdemokrater och sverigedemokrater får välja. Ebba Busch Thor förklarade denna miljöslakt med att man drog ned på det som var kul men inte nödvändigt.

Listan på vad Ebba Busch Thor tydligen tycker är kul men inte nödvändigt kan göras lång. Det handlar om pengar till miljöövervakning, det vill säga att myndigheter följer utvecklingen i naturen och märker hur gifter sprids och hur det går för olika arter. Det handlar om skydd av den allra mest värdefulla naturen och om utvecklingen av våtmarker. Det handlar om sanering av förorenade områden. Det handlar också om miljötillsyn, vilket är att myndigheter reagerar och agerar mot miljöbrott – detta görs framför allt av våra länsstyrelser.

När Brå meddelar att det finns tydliga samband mellan miljöbrott och organiserad brottslighet avfärdar Kristdemokraternas partiledare arbetet med att beivra detta som ”kul”. Jag tycker att det sannerligen är provocerande.

Prot. 2019/20:6
18 september

*Debatt med anledning
av budgetpropositionens
avlämnande*

Jag vill ge Jakob Forssmed möjlighet att förklara hur Kristdemokraterna ser att vi kan bedriva ett miljöarbete i detta land utan att våra myndigheter har möjlighet att utföra sina mest grundläggande uppgifter.

Anf. 65 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Fru talman! Jag tycker att detta var en lite slirig tolkning av Ebba Busch Thor. Det var ju vissa inslag i till exempel den miljöpolitik som bedrevs som särskilt åsyftades. Inte minst gällde det elcykelpremien – vi har varit starkt kritiska till om det är rimligt att lägga den typen av pengar på den typen av insats på en fungerande marknad där försäljningen fungerar väldigt bra i alla fall. Det var framför allt denna typ av åtgärder som åsyftades med dessa utsagor. Jag tror inte att hon specifikt talade om miljöövervakning i det sammanhanget.

Jag kan se att det blev väldigt mycket kvar till att bedriva en offensiv, kraftfull miljöpolitik i Sverige även med de förändringar som vi gjorde.

Sedan tycker jag att Miljöpartiet självt borde göra en hemläxa och se över Klimatklivet ordentligt. Det har ju kritiserats av både Riksrevisionen och Konjunkturinstitutet. Det kanske är förändrat nu – jag har inte hunnit läsa i detalj vilka ändringar av Klimatklivet som föreslås i denna budget – men det har ju varit ineffektivt. Det har inte fungerat tillräckligt väl. Det har inte lett till de utsläppsminskningar som Miljöpartiet har hoppats på.

Man kan inte bedriva en ineffektiv politik med skattebetalarnas pengar. Då behöver man ompröva den och se om man kan göra saker bättre.

Anf. 66 KAROLINA SKOG (MP) replik:

Fru talman! Vi har ju facit, eftersom denna budget gick igenom i riksdagen och fick genomslag i våras. Det var tydligt att till exempel myndigheternas miljötillsynsarbete blev underfinansierat; de kunde inte längre kontrollera företag på det sätt som de gjort tidigare. Forskare slog larm om att miljöövervakningen haltade. Det var det som faktiskt skedde.

Citatet från Ebba Busch Thor är ett citat. Hon beskrev det som att ni hade dragit ned det som var kul.

Det finns självklart skäl att utvärdera och effektivisera klimatpolitiken, och Klimatklivet kommer att förändras utifrån kritik från bland annat Riksrevisionen. Det är ett ständigt arbete. Men det håller inte att använda detta som ursäkt för att slakta det som är basen i miljöpolitik. Det handlar om att man vill göra mindre – inte annorlunda.

Anf. 67 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Fru talman! Jag tycker att det är otroligt viktigt att vi har en effektiv och bra klimatpolitik och miljöpolitik.

Jag kan se att ni i ändringsbudgeten ändrade på en del av de saker som skedde med den moderata och kristdemokratiska budgeten. Det tyckte jag var bra. Det är precis så en ändringsbudget ska fungera – man ser att någonting inte blev exakt som man ansåg och ville att det skulle vara, och då ändrar man det när det är dags för ändringsbudget. Det hade vi också gjort om vi hade fått chansen. Vi matchade också flera av de ändringar som ni föreslog.

Vår ambition var att få en mer effektiv politik och att ta bort en hel del av det som ni nu återinför, som har dömts ut som ineffektivt för att nå fram till klimatmålen. Vi får återkomma och se vem som kan bedriva en politik som faktiskt klarar av detta och som kan göra det på ett effektivt sätt. Vi har väldigt många behov, och vi har inte råd att slösa bort skatte kronor på klimatpolitik som inte fungerar.
(Applåder)

Anf. 68 MATS PERSSON (L):

Fru talman och åhörare! Historien lär oss att det var företagare som byggde det svenska välståndet. Det var entreprenörer som byggde upp internationellt konkurrenskraftiga företag. Det är detta som har gjort vårt lands resa från ett fattigt till ett rikt land möjlig.

Jag är själv uppvuxen i småländska Markaryd, utmed E4:an. Där ligger värmepumpstillverkaren Nibe, som konkurrerar på världsmarknaden och säljer produkter på fem kontinenter.

Jag bor i Lund, som är min hemstad sedan 20 år tillbaka. Där stoltserar många gamla och nya företag som utvecklar de bästa och mest moderna tekniker som finns att hitta på denna planet.

Det är denna företaganda, som har kompletterats med hårt arbete och människor som har levt efter devisen ”gör din plikt, kräv din rätt”, som har byggt och gjort Sverige till ett rikt land.

Historien lär oss att det är när företagen anställer och växer som vi bygger vår gemensamma välfärd. Det är när barn ser kopplingen mellan att mamma och pappa går till jobbet på morgonen och att det finns mat på bordet på kvällen som arbetslinjen överförs från en generation till nästa.

Det är när människor står på egna ben och försörjer sig själva som friheten blomstrar. Det är så vi bygger ett modernt välfärdsland.

Med denna historiska erfarenhet är det allvarligt att vi ser ett antal orosmoln på den svenska himlen som specifikt gäller i Sverige. Ett sådant är att bnp per capita växer långsamt och att ekonomin inte är så produktiv som vi vill att den ska vara. Ett annat orosmoln är att företagets investeringar i forskning och utveckling har fallit med över 20 procent mellan 2003 och 2014, vilket motsvarar 20 miljarder mindre som årligen investeras i den nyaste och senaste tekniken.

Detta är inte bara statistik. Vi ser det till exempel när det gäller 5G-teknik, nästa generations mobiltelefoni. Den utvecklingen sker inte i Europa utan i USA och Asien. Det är där utbyggnaden av den nya tekniken sker. Detta drabbar på sikt Sverige.

Fru talman! Den globala konkurrensen är stenhård – står Sverige still springer andra länder förbi. På samma sätt som svenska företag varje dag funderar på hur de ska vara bättre än sin danska, tyska eller brittiska konkurrent behöver Landet Sverige AB fundera på hur vi ska kunna ha bättre ekonomiska villkor här än i konkurrentländer som USA, Tyskland och Storbritannien. Sverige, som en liten, öppen ekonomi i norra Europas utkanter, måste ha bättre ekonomiska villkor än våra konkurrentländer. Vi är ett litet, exportberoende land.

Fru talman! I den här budgeten har Liberalerna drivit igenom en politik som just handlar om att företagen ska kunna växa och anställa. Ska vi ha de bästa villkoren i världen kan vi inte längre ha världens högsta marginalskatt på arbete. Och för att locka hit kompetens och för att företagen ska

kunna investera i forskning och utveckling höjer vi det avdrag som finns för just den typen av medarbetare. Vi sänker flyttskatten med 2,4 miljarder, som gör att bostadsmarknaden fungerar bättre och därmed också arbetsmarknaden.

Vi tar nu steg för att göra den svenska ekonomin mer konkurrenskraftig. Och vi tar steg i den här budgeten för att också modernisera den svenska ekonomin. Vi vet att klimatfrågan är här och nu och måste lösas med politiska initiativ, men den nya tekniken och näringslivet är grunden för att kunna lösa klimatfrågan. Vi har i budgeten bland annat drivit igenom en elektrifieringskommission som ska påskynda elektrifieringen av våra vägar och se till att den tunga trafiken kan bli mer hållbar. Svenska företag ska utveckla den modernaste teknik som finns för att lösa klimatfrågan. Det är vår politiska vision.

Fru talman! Jag känner en stor frustration över att ingen tar itu med samhällsproblemen. Politiken fastnar i långa diskussioner och käbbel, och det handlar för mycket om politiskt spel och för lite om att lösa de samhällsproblem vi ser i Sverige i dag.

Liberalernas roll i svensk politik är att driva Sverige i liberal riktning och se till att vi nu kan förändra politiken för att kunna ta itu med de här problemen.

Sverige är ett land med otroligt stora möjligheter men också med stora problem. Om man, som jag, bor i Skåne kan man inte komma undan hur de kriminella gängerna inte bara blir starkare utan kommer allt djupare in i allt större delar av det svenska samhället. Det handlar om Malmö, Kristianstad och Helsingborg, för att ta tre exempel där vi ser hur städer förpestas av de kriminella gängens framfart.

Vi har under sommaren kunnat se hur utländska stöldligor opererar ganska fritt, stjäl saker i Sverige och kan lämna vårt land utan att myndigheterna har befogenheter eller pengar för att kunna stoppa införsel av vapen och narkotika eller utförsel av det som stöldligor tar med sig från vårt land.

Fru talman! Därför har det varit viktigt för Liberalerna i den här budgeten att stå upp för och stärka rättssamhället.

I vintras tog den här kammaren ett beslut, när Moderaternas och Kristdemokraternas budget gick igenom, som verkligen var steg i rätt riktning när det gäller rättsväsendet. Det tillsköts då mycket pengar till i huvudsak polisen. Den inriktningen på politiken fortsätter vi med nu. Liberalerna drev igenom att den politiken ska fortsätta. Och det är inte bara polisen som får mer pengar utan också andra myndigheter inom rättsväsendet. Det satsas uppemot 4 miljarder under mandatperioden till rättsväsendets alla centrala myndigheter, därför att vi måste bryta de kriminella gängens framfart.

Trygghet handlar också om försvaret. Ett nyckfullt Ryssland ökar risken för en väpnad konflikt i vårt geografiska närområde. Den politiska majoritet som fanns i Förvarsberedningen i våras har gjort att det i budgeten avsätts pengar till Försvaret i enlighet med majoritetens förslag i Förvarsberedningen. Det är en framgång, inte för enskilda politiska partier utan för Sverige som land, att säkerställa att vi kan stå upp för trygghet när det blåser i vår omvärld och när Ryssland blir alltmer aggressivt.

Fru talman! Den svenska välfärdsstaten tycker jag är någonting att känna stolthet över. Den ger alla människor eller har åtminstone som syfte att ge alla människor samma livschanser. Det handlar om att ge människor trygghet. Det handlar om att staten ska finnas där när man ibland behöver statens trygghet.

Därför är det få saker som bekymrar mig så mycket som när vi nu ser att skolresultaten är på för låga nivåer, att lärarbristen växer och att kommunerna har en tuff och ansträngd ekonomi. Hundratusentals unga lever under hedersrelaterat våld och förtryck, och personer med funktionsnedsättning blir i dag av med det stöd och den frihet som de har rätt till.

Därför prioriterar Liberalerna i budgeten just skolan och insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck. Vi gör det därför att vi menar och tror att välfärdsstaten är någonting som vi ska slå vakt om och värna, och det krävs politiska prioriteringar för att göra det.

Fru talman! Sverige ska vara möjligheternas land. Det ska vara ett land där det faktiskt inte spelar någon roll var man är uppvuxen eller bor, om det är i södra eller i norra Sverige, om man har rötter i ett annat land eller är född här. Det ska vara ett land där det är möjligt att göra klassresor och där det spelar mindre roll varifrån man kommer och mer vart man är på väg, ett samhälle där vi inte ser miljardärer utan fattigdom som problemet. Den största klyftan går mellan den som har ett arbete och den som inte har ett arbete, och det är den klyftan vi ska bekämpa.

Ett Sverige som är möjligheternas land är ett Sverige där barn ska ha rättigheter och där vi måste bryta den ojämställdhet som trots allt finns – ett samhälle som fokuserar på att det är viktigare vart man är på väg än varifrån man kommer.

(Applåder)

Anf. 69 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Fru talman! Mats Persson! Det finns inga friår. Det är alltid någon annan som betalar. Det är en sanning som gällde när de första friåren fanns på plats i Sverige, och det är en sanning som gäller nu. Nu försöker regeringspartierna och stödpartierna ompaketera detta lite, men faktum kvarstår att någon ska ta ledigt från jobbet, göra någonting helt annat, utveckla sig själv och att någon annan betalar kostnaden för detta. Jag tycker att det är en orimlig prioritering av väldigt många skäl. Dels leder det inte till fler jobb, tvärtom, dels är det orimligt i en tid när vi har så stora problem i Sverige.

Liberalerna höll en pressträff där de berättade om det som Mats Persson nu berättar om: stora satsningar på rättsväsendet. Jag tycker att det är bra, och jag sa det då, att ni gör det och att ni fortsätter på den bana som vi har lagt. Men ingen kan komma undan att 120 miljoner av reformutrymmet går till polisen. Det presenterade också Nyamko Sabuni, partiledare för Liberalerna, vid pressträffen. Man kan heller inte komma undan, om man jämför satsningen på polisen och satsningen på friår, att satsningen på friår är större.

Jag tycker att detta är djupt problematiskt och vill fråga Mats Persson om han tycker att det är en rimlig prioritering.

Anf. 70 MATS PERSSON (L) replik:

Fru talman! Om vi liberaler hade haft regeringsmakten själva hade vi inte gjort en sådan prioritering. Men nu är detta en kompromiss som vi tar ansvar för.

När det gäller polisen tycker jag att det är viktigt att säga att det ju tillskjuts 3,3 miljarder de närmaste åren till polisen. Som jag sa i mitt anförande tycker jag att det är väldigt bra att Moderaternas och Kristdemokraternas budget, som gick igenom i riksdagen vid årsskiftet, hade så stora satsningar på polisen och att vi nu kan fullfölja den satsningen. Och jag tycker att det är bra att det i Sveriges riksdag finns en stor enighet om att vi behöver förstärka polisen. De 3,3 miljarderna kommer att göra väldigt mycket nytta i polisens verksamhet.

Vi lyssnar på kritiken som finns, och vi ser problemen och tycker att det är otroligt bekymmersamt att andra myndigheter också har svårt att fullgöra sitt uppdrag, till exempel Tullverket. Utländska stöldligor har den här sommaren åkt in i Sverige och stulit båtmotorer i hamnar, gjort villa-inbrott eller inbrott i fritidshus. De lämnar Sverige utan att tullen har resurser att stoppa dem. Och om tullen stoppar dem har inte polisen resurser att omhänderta dem som tullen har stoppat. Att tjuvar och utländska stöldligor kan lämna vårt land med det som de har stulit är helt orimligt. Därför har vi i budgeten också prioriterat tullen.

Den sammantagna bilden och inriktningen på politiken är att se till hela rättsväsendet och alla myndigheter. Polisen är naturligtvis en mycket viktig del, men det finns också andra viktiga myndigheter, och Tullverket är en sådan.

Anf. 71 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Fru talman! Jag tackar Mats Persson för svaret.

Jag delar helt och hållet bilden att hela rättsväsendet måste ha mer resurser, och det fick det också 2019. År 2019 fick bara polisen mer resurser än vad hela rättsväsendet får i den del av reformutrymmet som regeringen och stödpartierna presenterar.

Det är inget konstigt med det; jag håller helt med – och vi kommer att göra stora satsningar, större än regeringen. Det kan även Mats Persson räkna med.

Det bekymmersamma är att man skickar signaler till svenska skattebetalare. Får de valuta för sina skattepengar? Är det rimligt när inget verkar fungera vad gäller trygghetsfrågor? Det är gängkriminalitet och sexualbrott, och många unga blir rånade på sina mobiler. Är det då rimligt att man lägger pengar på friår i stället för att stärka polisen ytterligare? Jag tror att många upplever att det är helt orimligt att ställa klockan på morgonen, gå till jobbet och betala för att andra ska få göra lite vad de vill under ett år. Det kan de få betala själva.

Anf. 72 MATS PERSSON (L) replik:

Fru talman! Jag kan lova Elisabeth Svantesson att jag har samma ideologiska grundsyn på friår som du har. Men detta är en politisk kompromiss. Januariavtalet innehöll att friår skulle införas. Nu blir det på en väsentligt lägre nivå än vad som har diskuterats i debatten och som den statliga utredaren föreslog. Det är dock inget som Liberalerna har drivit eller vill driva, men vi respekterar och står upp för den kompromiss som finns.

Betyder det att vi inte behöver göra mer för rättsväsendet? Att vi inför friår, tar det så mycket pengar att vi inte kan göra saker på rättsområdet? Så mycket pengar tar det inte. Det är 200 miljoner i kommande budget. Det vi ska göra nu och som jag hoppas att Moderaterna vill vara med på är att bygga ut rättsväsendet och ge polisen och andra myndigheter inte bara pengar utan digitala verktyg och andra verktyg för att kunna stoppa kriminella gäng och utländska stöldligor.

Anf. 73 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! I Djursholm ligger Djursholm Country Club. Klubben ska vara en samlingsplats för bygden, säger de, och de ser sig som ett litet kollektiv. Även om de säger så är det inte en klubb för vem som helst precis. Avgiften för deltagande är så hög att den snarare visar hur långt utanför samhällsgemenskapen de lever. Första året kostar det 300 000 kronor att vara med.

Men tänk vad glada de ska vara där under kristallkronorna och den dyra konsten på väggarna när de kan höja sina kristallglas i en skål för att de värnas från skatten. De ska slippa betala värnskatt till sjukvård, skola, förskola och äldreomsorg.

Den nästan enda progressiva skatt Sverige har kvar tas bort. Medlemmarna i Djursholm Country Club kan nu lägga ännu en framgång till sina tidigare, och de skickar ett stort tack till Mats Persson och Liberalerna. Ja, de skickar nog ett litet tack även till Magdalena Andersson och Socialdemokraterna, som har hjälpt till att förverkliga detta.

Fru talman! Självtänkt kan jag tycka att den som är kroniskt sjuk och har 10 700 kronor före skatt att leva på borde ha prioriterats – eller undersköterskan som med tidtagarur springer in och ut hos de gamla, sliten och trött och med en lön på 25 000 kronor i månaden. Hon tvingas alltså jobba ett helt år för att få ihop 300 000 kronor, och det är före skatt, för att betala den där medlemsavgiften.

Det är en mycket märklig prioritering. Ni ger 6 000 miljoner till dem som har det absolut bäst ställt i samhället och 100 miljoner till skolan. Jag kan villigt erkänna att jag aldrig skulle ha kommit på tanken att prioritera dem i Djursholm Country Club. Men Mats Persson har gjort det, och jag undrar: Hur kommer det sig?

Anf. 74 MATS PERSSON (L) replik:

Fru talman! Det är ingen hemlighet för någon att jag och Ulla Andersson har två helt olika bilder av vilket Sverige vi vill ha och vad vi tror bygger Sverige starkt.

Jag hör sällan Ulla Andersson tala om företagens betydelse, men det gör vi. Vi vet nämligen att om företagen inte växer och kan anställa har vi ingen välfärd. Svenska företag verkar i en stenhård global konkurrens, och då kan Sverige inte ha världens högsta marginalskatt på arbete. Detta noterade Ingvar Carlsson redan 1990, och 2019 diskuterar vi det som om det vore jättekonstigt att Sverige inte längre ska ha världens högsta marginalskatt på arbete.

Innebär detta att man inte samtidigt kan satsa på välfärden? Jo, det är klart att man samtidigt kan satsa på välfärden, och det görs i denna budget. Det är 5 miljarder i allmänna bidrag, och det är riktade statsbidrag på ett

par miljarder. Det är 8–9 miljarder som går direkt till välfärdens kärna, just för att se till att vi ska ha en välfärdsstat som ger lika livschanser till alla.

Det gäller att kunna göra både och: ibland göra det som kortsiktigt måste ske här och nu, som att investera i välfärden, och samtidigt bygga villkor för svenska företag långsiktigt så att de blir bättre och så att vi i långa loppet kan få mer skatteintäkter och en större kaka att fördela. Det är denna koppling mellan företag och välfärd som jag ser men som jag sällan hör Ulla Andersson beskriva i sina anföranden.

Anf. 75 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Mats Persson säger att det handlar om vilket Sverige vi vill ha och att vi har olika bilder av det. Ja, det måste jag verkligen säga. Ni lägger 6 000 miljoner på att sänka skatten för dem som har det bäst ställt i samhället, den ekonomiska eliten, de boende i framför allt Djursholm och Danderyd. En stor majoritet av dem är dessutom män. Samtidigt lägger ni 100 miljoner på skolan. Det är en rätt skev prioritering.

Det är många som hade behövt de där pengarna bättre, inte minst lärarna i skolan – eller den som är sjuk, som i dag kanske inte ens får ersättning eller har en genomsnittlig sjukersättning på 10 700 kronor i månaden.

På vilket sätt förbättras villkoren för företagen om Volvos vd får 2 ½ miljon i sänkt skatt per år? Det är mycket svårbegripligt. Det gör inte precis att folk köper fler Volvobilar, eller? Är det vad du förväntar dig?

Anf. 76 MATS PERSSON (L) replik:

Fru talman! Vi skjuter till 8 miljarder till välfärden i denna budget. Det gör vi samtidigt som vi avskaffar värnskatten och ser till att Sverige inte längre har världens högsta marginalsatt på arbete. Detta betyder att vi långsiktigt kommer att bygga Sverige mycket bättre, för med attraktiva villkor kan företagen växa, vilket ger mer skattepengar till vår gemensamma välfärd.

Jag har en annan ideologisk grundsyn än Ulla Andersson. Jag tycker inte att rikedom är problemet; jag tycker att fattigdom är problemet. Ulla Andersson ondgör sig över att Sverige har många miljardärer, men jag ser ärligt talat inte problemet. Problemet är väl inte att vi har miljardärer i Sverige; problemet är att vi har människor som är fattiga i Sverige. Det ska vi göra något åt, så därför skjuter vi till 8 miljarder till välfärden för att se till att välfärdsstaten fungerar och ger trygghet.

(Applåder)

Anf. 77 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Fru talman! Jag uppskattade mycket Mats Perssons anförande. Det var en bra analys och spännande att lyssna till. Han fick mig att haka till och tänka till, och det uppskattar jag verkligen.

Mats Persson har lite ärvt 73-punktsöverenskommelsen och få nu ta ansvar för den. Vi har bestämt oss och sätter skolan först, var Liberalernas budskap till väljarna 2018. Det är inte så länge sedan. Då var Mats Persson upprörd över att regeringen inte satsade tillräckligt på skolan. Regeringen hade offrat skolan när den satsade lika mycket pengar på skolan som på elbåtmotorer, tror jag att Mats Persson sa. Han sa att Liberalerna ville satsa 6–7 miljarder mer än regeringen på skolan.

Nu blir det 100 miljoner till skolan, som jag också pekade på i mitt anförande. Det blir inga 6–7 miljarder, vilket Liberalerna krävde. Värns-katten råkar kosta staten 6–7 miljarder. Jag känner väl till de argument för att avskaffa värns-katten som Mats Persson drog. Jag delar dem i stora stycken; vi behöver sänka marginalskatterna. Jag tror dock mer på att göra det som Moderaterna och Kristdemokraterna gjorde, nämligen sänka den statliga inkomstskatten brett för 1 ½ miljon löntagare, att börja i den änden snarare än att i ett slag avskaffa värns-katten. Vi behöver inte orda mer om det. Jag begär inte att Mats Persson ska dela min prioritering i skattepoli-tiken.

Det är 100 miljoner till skolan medan tre gånger mer går till solcells-subventioner och sex gånger mer till att utöka de byggsubventioner som jag tror att också Mats Persson bedömer som ineffektiva. Berätta gärna hur Liberalerna har resonerat när det gäller skolan kontra de stora satsningar som sker på annat.

Anf. 78 MATS PERSSON (L) replik:

Fru talman! Jag tackar Jakob Forssmed för hans frågor. De är av en trevlig karaktär. Jag ska därför försöka besvara dem på ett trevligt sätt.

Vi driver i den här budgeten igenom att det avsätts 1 miljard till lärar-assistenterna. Det är för att vi ser att med den lärarbrist som vi har i dag och med de låga antagningsnivåer som finns för att komma in på lärarutbild-ningen finns det inte tillräckligt med lärare just nu. Därför behöver vi prio-ritera det som på kort sikt gör skillnad i klassrummet. Det är att lärare får vara lärare och att de administrativa arbetsuppgifterna görs av någon annan, så att de alltför få lärare som vi har trots allt kan få lägga all sin tid på eleverna. Utöver det ser vi till att de som i dag jobbar i skolan men som ännu inte har behörighet får möjlighet att läsa upp denna behörighet.

Sedan frågar Jakob Forssmed varför det är så lite pengar. Det beror till stor del på att flera av de stora reformer som vi vill genomföra och som vi i opposition ville genomföra tar tid att genomföra. Vi tar ett litet steg i denna budget genom att det avsätts pengar till att fortbilda lärare inför in-förandet av tioårig grundskola. Det finns än så länge ingen majoritet i riks-dagen för att driva igenom en tioårig grundskola. Men det ingår i januari-avtalet att en sådan proposition ska läggas fram på riksdagens bord under denna mandatperiod. Det är det sakliga svaret på varför en del av de stora reformer som vi gick fram med i opposition inte finns med i denna budget. Det beror helt enkelt på att de inte går att genomföra från ett år till ett annat. Men vår politiska prioritering och det politiska innehållet ligger kvar. Det kan du lita på, Jakob Forssmed.

Anf. 79 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Fru talman! Jag har en lång rad med kritik mot denna budget. Jag tycker att det är för lite till äldreomsorg, äldreboenden och äldreomsorgens personal. Mats Persson talade i ett tidigare replikskifte om 8 miljarder till kommunsektorn. I stort sett allt det fanns ju redan i den moderata och krist-demokratiska budgeten. De nya satsningarna på välfärden är mycket små. Domstolarna får för lite. Det är en lång rad prioriteringar som jag tycker att man borde göra i stället för det som nu sker. Jag begär inte att Mats Persson ska dela det.

Men just frågan om skolan tycker jag förtjänar lite uppmärksamhet, eftersom det har varit en så tydlig prioritering från Liberalerna – 25 miljarder i reformutrymme, och 100 miljoner i nettosatsning på skolan nu. Då har jag förstått det som att det inte går att göra mer. Det finns inga reformer där man kan satsa mer pengar, utan man måste lägga det på solcellsstöd, byggsubventioner och så vidare. Är det så man ska förstå svaret?

Anf. 80 MATS PERSSON (L) replik:

Fru talman! Man ska förstå svaret på följande sätt: Jag kan som exempel ta en av de större reformer som vi vill genomföra och som handlar om fler undervisningstimmar, särskilt i matematik eftersom barn behöver bli bättre i matte. Resultaten i matematik sjunker i svensk skola. Men det går inte att genomföra fler undervisningstimmar, eftersom det inte finns utbildade lärare som vi kan anställa för detta. Så ser den krassa verkligheten ut.

Denna problematik har förstärkts de senaste åren med lärarbrist kombinerad med att vi inte har kunnat öka söktrycket och kvaliteten på dem som söker till lärarutbildningen. Och flera av de reformer som vi vill genomföra går inte att genomföra från ett år till annat, till exempel att införa en tioårig grundskola.

Men Jakob Forssmed kan känna sig trygg i att Liberalerna alltid kommer att prioritera skolan därför att vi vet att en bra start i livet börjar med att man lär sig tillräckligt mycket i skolan.

Anf. 81 KAROLINA SKOG (MP):

Fru talman! Ett anständigt samhälle byggs inte enbart på kronor och ören som fördelas i statens budget, utan det byggs på värderingar om demokrati och medmännisklighet.

Sverige är inte på något sätt vaccinerat mot det som sker i vår omvärld. Konservativa och främlingsfientliga krafter tar makten i allt fler länder runt oss, och de kryper allt närmare.

Sedan valet 2018 styrs en rad sydsvenska kommuner av moderater, kristdemokrater och sverigedemokrater i olika konstellationer. Resultaten av detta är skrämmande.

I Eslöv och i Trelleborg stryps insynen och handlingsutrymmet för oppositionen. I Staffanstorps försöker kommunen förbjuda barn att bära slöja. I Hässleholm centraliseras kommunens verksamheter till tätorten, och tillgången till kultur minskas drastiskt. I Sölvesborg tas prideflaggan ned, den fria konsten begränsas och kommunen kräver ett lagvidrigt flyktingstopp.

Det som händer i dessa sydsvenska kommuner sker inte i en annan politisk verklighet, utan det sker här och nu. Det är en påminnelse om vad som kan hända här på ett nationellt plan om samma partier får regeringsmakten. Vi får aldrig glömma att det är det som är det andra regeringsalternativet.

Anständighetens tid måste vara nu. Genom januariavtalet fick Sverige en regering där solidariteten har en röst, men där rasismen inte har någon röst. Medan vissa moderater och kristdemokrater tillsammans med sverigedemokrater runt om i kommuner sluter samhällen och vänder människor mot varandra gör vi det motsatta. När de försöker stänga människor ute tillför vi mer pengar till arbetet mot rasism. När de centraliserar bygger vi servicekontor på landsbygden. När de begränsar kulturens utrymme gör vi

kulturskolan tillgänglig för fler och utökar stöden till journalistik i hela landet. Inga politiker ska slippa granskning.

Fru talman! Ett anständigt samhälle finns där du behöver det. Det innebär att polisen svarar när du ringer och kommer när du behöver det grundläggande i ett rättssamhälle. Det behövs fler poliser i Sverige. Men det räcker inte. Tullen, Åklagarmyndigheten och domstolarna ges nu ökade resurser. Att kriminalvården och våra statliga ungdomshem erbjuder en rehabilitering värd namnet handlar om att förebygga att fler och nya brott begås och om att ge människor en väg tillbaka. Nu ger vi dem förutsättningar för att kunna bedriva denna verksamhet.

En politik för trygghet är en politik som förhindrar nya brott. Och det är inte en tävling om vem som kan låsa in flest.

Ett anständigt samhälle kämpar för varenda unge. Barn och unga som skadar sig själva måste ges någonting annat än ett plåster och en kölapp. De medel som vi nu tillför barn- och ungdomspsykiatrin kommer att rädda liv. Vi har alla sett siffror på hur den psykiska ohälsan ökar. Bakom varje siffra finns det någon som behöver stöd och hjälp, och det är upp till oss att skapa förutsättningar för att varje barn ska känna framtidstro.

Fru talman! Ett anständigt samhälle står upp för asylrätten och skapar förutsättningar för människor som har kommit till Sverige att bli en del av vårt land. De ska ges möjlighet att lära sig svenska från dag ett. Att kombinera studierna med föräldraledighet är inte bara en investering i människor, utan det är en investering för hela samhället. Människor som har kommit till vårt land ska mötas med möjligheter och inte med murar.

Fru talman! Ett anständigt samhälle har lärt sig att inte ta demokratin för given. Vi vet nämligen att anständigheten faktiskt lätt kan förhandlas bort.

(Applåder)

Anf. 82 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Fru talman! Jag har en mycket kort och enkel fråga till Karolina Skog. Kommer skatten på bensin att höjas eller sänkas nästa år?

Anf. 83 KAROLINA SKOG (MP) replik:

Fru talman! Det hade varit enklare att svara på denna fråga om kommunikationen kring den budget som gick igenom riksdagen i december hade varit lite mer rak och tydlig, eftersom detta består av flera led. Det finns en indexering av miljöskatter som jag uppfattar att alla partier faktiskt verkar stå bakom eftersom den finns med i budgetar oavsett vem som lägger fram dem. Det finns ytterligare en indexering, som vi kan kalla KPI+2, som togs fram av den förra rödgröna regeringen. Den har varit mer omdebatterad. Den är reglerad i lag och ligger fast. Den har inte tagits bort ur någon budget – inte heller ur den budget som Elisabeth Svantesson lade fram just eftersom den regleras i lag. Däremot har flera budgetar lagts fram på ett sätt där man minskar annan skatt på bensin med samma summa. Det har gjorts av förra regeringen under förra mandatperioden, det gjordes i den budget som Elisabeth Svantesson lade fram och det görs igen i denna budget.

Den grundläggande indexeringen kommer att höja bensinskatten med 15 öre i år. Det var 17 öre förra gången. Hur mycket det blir beror på in-

Prot. 2019/20:6
18 september

*Debatt med anledning
av budgetpropositionens
avlämnande*

flationen. KPI-indexeringen ligger kvar och regleras i lag, men det kommer också att göras en justering av skatten på motsvarande summa. Skatten kommer också att sänkas med ungefär 900 miljoner.

Anf. 84 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Fru talman! Det var en kort fråga och ett långt svar. Jag tror att jag hörde att det blir en skatthöjning, eller i alla fall en kostnadsökning på bensin, på 15 öre. Jag tackar för svaret och får det som jag trodde bekräftat.

Anf. 85 KAROLINA SKOG (MP) replik:

Fru talman! Det motsvarar den indexering som skedde i den budget som Elisabeth Svantesson presenterade och fick igenom. Det är en justering som det verkar finnas ett brett stöd för. Miljöpartiet tycker att den är för låg. Koldioxidskatt är det absolut mest effektiva styrmedel vi har i klimatpolitiken, och därför hade vi gärna använt det mer.

Anf. 86 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Fru talman! Till att börja med vill jag, i den mån det över huvud taget råder någon tvekan om detta, understryka att i varje regering som Kristdemokraterna ingår i kommer rasismen inte att ha någon plats. Då har vi det sagt.

Jag vill knyta an lite till Elisabeth Svantessons fråga, men jag har kanske en lite annan vinkel. Jag minns hur det var i vintras när den moderata och kristdemokratiska budgeten röstades igenom och språkröret Isabella Lövin i princip försökte hävda att den körde klimattoppmötet i Polen av banan. Hon pekade då på hur det stod klart för omvärlden att Sveriges riksdag mitt under pågående klimattoppmöte röstat igenom en budget som gjorde det billigare att släppa ut koldioxid. Hon pekade bland annat på att vi pausade extraindexeringen. ”Det togs emot med bestörtning” sa Isabella Lövin då. Hon skrev artiklar om historieböckerna och barnen och allt detta.

Karolina Skog själv kommenterade den pausade extraindexeringen så här: ”Världen samlas för att diskutera ökat tempo i klimatarbete och Sveriges riksdag kan imorgon besluta att det ska bli billigare att släppa ut CO₂. Jag vill sjunka genom marken.”

Anf. 87 KAROLINA SKOG (MP) replik:

Fru talman! Jag vill börja med att välkomna den här tydligheten. Jag hoppas verkligen att Jakob Forssmed står för detta fullt ut. Det skulle göra mig och många med mig i Sverige betydligt tryggare. Det handlar framför allt om dem som drabbas av rasismen. Det är ju inte jag som hotas av rasismen i Sverige, men för dem som gör det skulle det vara mycket tryggare om det här beskedet verkligen står fast.

Jag representerade Sverige i en annan roll på klimattoppmötet i december. Jag kan verkligen vittna om att det var ett stort samtalsämne på plats vilken regering Sverige skulle få. Det var många som diskuterade den frågan. Det handlade om vilken roll Sverige spelar i det internationella klimatarbetet. Det diskuterades framför allt från miljörelsens håll men också från andra regeringar som frågade vad som skulle hända. Många var oroliga över vad som skulle hända.

Det var också väldigt mycket diskussioner om vad vi skulle göra med koldioxidskatten, för det är på det området som vi är mest kända och är ett

föredöme internationellt. Det är många som inte riktigt får ihop att Sverige pratar om att koldioxidskatten är effektiv men att frågan ändå uppenbarligen har ett svagt stöd i riksdagen när det gäller att verkligen använda den.

Det är tydligt att Miljöpartiet är det parti som i vissa delar står själva när det gäller att verkligen stå upp för att använda det här verktyget fullt ut. Jag beklagar det. Vi har hittat en kompromiss i den här budgeten som är rimlig, men jag vill göra det väldigt tydligt att Miljöpartiet gärna hade använt verktyget koldioxidskatt fullt ut.

Anf. 88 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Fru talman! Jag hade dålig koll på klockan och hann inte ställa min fråga. Jag beklagar det.

Jag konstaterar att Karolina Skog själv kommenterade att hon med direkt referens till den här extraindexeringen ville sjunka genom marken, och jag konstaterar att hon står kvar här i riksdagens talarstol och själv genomför detta. Det är ju så.

Det är egentligen en tonlägesdiskussion jag vill ha om detta. Jag vill egentligen inte nagla fast Karolina Skog vid det hon skrev. Jag förstår att Karolina Skog var upprörd då för att Miljöpartiet ville ha en högre koldioxidbeskattning. Men det förvånar mig lite att ni är kvar i regeringen som nu genomför samma sak fast dubbelt så mycket som vi gjorde. Vi pausade ett halvår. Ni pausar ett år. Jag tror inte att det är en katastrof. Uppenbarligen gör Karolina Skog inte det heller när hon själv sitter vid regeringsmakten, för annars kan jag inte förstå varför man är kvar i regeringsställning.

Nu är det snart ett nytt klimattoppmöte. Ska ni åka dit? Kommer de att reagera med bestörtning? Vad kommer att hända? Kommer Isabella Lövin ens att åka på det här klimattoppmötet och berätta om hur ni har hanterat frågan om bränslebeskattningen, eller vad kommer att hända?

Anf. 89 KAROLINA SKOG (MP) replik:

Fru talman! Det sas innan att jag gav ett långt svar, men jag hann ändå inte redogöra för allt. Det är faktiskt en ganska komplicerad fråga. Den justering av skatten som vi gör nu är kopplad till reduktionsplikten som innebär att vi höjer andelen biobränsle i det bränsle som vi alla köper vid pumpen, och det är en reform som går väldigt bra. Eftersom biobränslen är dyrare görs det helt enkelt en justering av skatten som är kopplad till reduktionsplikten just för att biobränslena inte ska drabbas.

Isabella Lövin, Sveriges klimatminister, kommer att åka till New York med stolthet, och hon kommer att kunna berätta att vi nu har återställt den svenska miljö- och klimatpolitiken och lägger den största klimatbudgeten någonsin på riksdagens bord. Vi har klimatarbetet på banan igen genom den budget som nu är presenterad för riksdagen, och det är vi mycket stolta över.

(Applåder)

Debatten med anledning av budgetpropositionens avlämnande var härmed avslutad.

Budgetpropositionen bordlades.

§ 2 Utökning av antalet suppleanter

Valberedningen hade, enligt ett till kammaren inkommet protokollsutdrag, tillstyrkt att antalet suppleanter skulle utökas enligt följande:

från 28 till 29 i finansutskottet
från 26 till 27 i skatteutskottet
från 91 till 92 i EU-nämnden

Kammaren medgav dessa utökningar.

§ 3 Val av extra suppleanter

Val av extra suppleanter företogs.

Kammaren valde i enlighet med valberedningens förslag till

suppleant i finansutskottet
Andreas Lennkvist Manriquez (V)

suppleant i skatteutskottet
Andreas Lennkvist Manriquez (V)

suppleant i EU-nämnden
Andreas Lennkvist Manriquez (V)

§ 4 Anmälan om fördröjt svar på interpellation

Följande skrivelse hade kommit in:

Interpellation 2018/19:313

Till riksdagen

Interpellation 2018/19:313 Handelsavtalet med Mercosur
av Lorena Delgado Varas (V)

Interpellationen kommer att besvaras av statsrådet Anna Hallberg fredagen den 20 september 2019.

Skälet till dröjsmålet är resor.
Stockholm den 16 september 2019

Utrikesdepartementet
Anna Hallberg (S)
Enligt uppdrag
Håkan Åkesson
Expeditionschef

§ 5 Anmälan om granskningsrapport

Prot. 2019/20:6
18 september

Förste vice talmannen anmälde att följande granskningsrapport hade kommit in från Riksrevisionen och överlämnats till socialutskottet:
RiR 2019:23 Ej verkställda beslut – rapporteringsskyldighet och särskild avgift i SoL och LSS

§ 6 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Proposition
2019/20:7 till utbildningsutskottet

Skrivelse
2019/20:4 till socialförsäkringsutskottet

EU-dokument
COM(2019) 461 till finansutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 11 november*.

§ 7 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:
Proposition
2019/20:2 Höständringsbudget för 2019

§ 8 Anmälan om interpellation

Följande interpellation hade framställts:

den 17 september

2019/20:6 Transportstyrelsens besked om husbilsskatt
av *Jan Ericson* (M)
till infrastrukturminister *Tomas Eneroth* (S)

§ 9 Anmälan om fråga för skriftligt svar

Följande fråga för skriftligt svar hade framställts:

den 17 september

2019/20:22 Inför ICAO:s toppmöte och flygets skattebefrielse
av *Jens Holm* (V)
till finansminister *Magdalena Andersson* (S)

Prot. 2019/20:6
18 september

§ 10 Anmälan om skriftligt svar på fråga

Skriftligt svar på följande fråga hade kommit in:

den 18 september

2019/20:4 Rättvisa transportförhållanden i hela landet
av *Elisabeth Björnsdotter Rahm* (M)
till infrastrukturminister *Tomas Eneroth* (S)

§ 11 Kammaren åtskildes kl. 16.08.

Sammanträdet leddes
av talmannen från dess början till och med § 1 anf. 54 (delvis) och
av förste vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

INGVAR MATTSON

/Olof Pilo

§ 1 Debatt med anledning av budgetpropositionens

avlämnande.....	1
Anf. 1 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	1
Anf. 2 ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	5
Anf. 3 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik.....	5
Anf. 4 ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	5
Anf. 5 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik.....	6
Anf. 6 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik.....	6
Anf. 7 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik.....	6
Anf. 8 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik.....	7
Anf. 9 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik.....	7
Anf. 10 ULLA ANDERSSON (V) replik.....	7
Anf. 11 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik.....	8
Anf. 12 ULLA ANDERSSON (V) replik.....	9
Anf. 13 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik.....	9
Anf. 14 JAKOB FORSSMED (KD) replik.....	9
Anf. 15 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik.....	10
Anf. 16 JAKOB FORSSMED (KD) replik.....	10
Anf. 17 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik.....	10
Anf. 18 ELISABETH SVANTESSON (M).....	11
Anf. 19 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik.....	13
Anf. 20 ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	14
Anf. 21 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik.....	14
Anf. 22 ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	14
Anf. 23 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik.....	15
Anf. 24 ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	15
Anf. 25 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik.....	15
Anf. 26 ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	16
Anf. 27 KAROLINA SKOG (MP) replik.....	16
Anf. 28 ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	17
Anf. 29 KAROLINA SKOG (MP) replik.....	17
Anf. 30 ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	17
Anf. 31 OSCAR SJÖSTEDT (SD).....	18
Anf. 32 TALMANNEN.....	20
Anf. 33 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik.....	20
Anf. 34 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik.....	20

Anf. 35	Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik.....	21
Anf. 36	OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik	21
Anf. 37	EMIL KÄLLSTRÖM (C)	21
Anf. 38	ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	24
Anf. 39	EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik.....	25
Anf. 40	ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	25
Anf. 41	EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik.....	26
Anf. 42	OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik	26
Anf. 43	EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik.....	26
Anf. 44	OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik	27
Anf. 45	EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik.....	27
Anf. 46	ULLA ANDERSSON (V) replik	27
Anf. 47	EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik.....	28
Anf. 48	ULLA ANDERSSON (V) replik	29
Anf. 49	EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik.....	29
Anf. 50	JAKOB FORSSMED (KD) replik	30
Anf. 51	EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik.....	30
Anf. 52	JAKOB FORSSMED (KD) replik	31
Anf. 53	EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik.....	31
Anf. 54	ULLA ANDERSSON (V).....	32
Anf. 55	JAKOB FORSSMED (KD) replik	34
Anf. 56	ULLA ANDERSSON (V) replik	34
Anf. 57	JAKOB FORSSMED (KD) replik	35
Anf. 58	ULLA ANDERSSON (V) replik	35
Anf. 59	JAKOB FORSSMED (KD)	36
Anf. 60	ULLA ANDERSSON (V) replik	38
Anf. 61	JAKOB FORSSMED (KD) replik	38
Anf. 62	ULLA ANDERSSON (V) replik	38
Anf. 63	JAKOB FORSSMED (KD) replik	39
Anf. 64	KAROLINA SKOG (MP) replik	39
Anf. 65	JAKOB FORSSMED (KD) replik	40
Anf. 66	KAROLINA SKOG (MP) replik	40
Anf. 67	JAKOB FORSSMED (KD) replik	40
Anf. 68	MATS PERSSON (L)	41
Anf. 69	ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	43
Anf. 70	MATS PERSSON (L) replik.....	44
Anf. 71	ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	44
Anf. 72	MATS PERSSON (L) replik.....	44
Anf. 73	ULLA ANDERSSON (V) replik	45
Anf. 74	MATS PERSSON (L) replik.....	45
Anf. 75	ULLA ANDERSSON (V) replik	46
Anf. 76	MATS PERSSON (L) replik.....	46
Anf. 77	JAKOB FORSSMED (KD) replik	46
Anf. 78	MATS PERSSON (L) replik.....	47
Anf. 79	JAKOB FORSSMED (KD) replik	47
Anf. 80	MATS PERSSON (L) replik.....	48
Anf. 81	KAROLINA SKOG (MP).....	48
Anf. 82	ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	49
Anf. 83	KAROLINA SKOG (MP) replik	49
Anf. 84	ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	50

Anf. 85 KAROLINA SKOG (MP) replik.....	50	Prot. 2019/20:6
Anf. 86 JAKOB FORSSMED (KD) replik	50	18 september
Anf. 87 KAROLINA SKOG (MP) replik.....	50	-----
Anf. 88 JAKOB FORSSMED (KD) replik	51	
Anf. 89 KAROLINA SKOG (MP) replik.....	51	
§ 2 Utökning av antalet suppleanter.....	52	
§ 3 Val av extra suppleanter	52	
§ 4 Anmälan om fördröjt svar på interpellation	52	
§ 5 Anmälan om granskningsrapport	53	
§ 6 Ärenden för hänvisning till utskott	53	
§ 7 Bordläggning.....	53	
§ 8 Anmälan om interpellation	53	
§ 9 Anmälan om fråga för skriftligt svar	53	
§ 10 Anmälan om skriftligt svar på fråga.....	54	
§ 11 Kammaren åtskildes kl. 16.08.....	54	